

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

Стенограма пленарного засідання
23 квітня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

*Стенограма пленарного засідання
23 квітня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 23 квітня 2024 року)

Частина дванадцята

Виступи представників депутатських фракцій і груп	...8
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...16
Внесення змін до підпункту 2 пункту 2-2 розділу V Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» щодо управління грошовими коштами в іноземній валюті	...16
Заява депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» та депутатської групи «Партія «За майбутнє»	...20
Голосування щодо включення до порядку денного сесії проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин»	...21
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного та перенесення розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до статті 31 Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення порядку здійснення кримінального провадження»	...21
Голосування пропозиції Разумкова Д.О. про запрошення віце-прем'єр-міністра з відновлення України – міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Кубракова О.М. та голови Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України Найєма М.-М. прийти до Верховної Ради України на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України	...22

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану»	...23
Звільнення з посад членів Рахункової палати	...28
Внесення змін до:	
деяких законодавчих актів України щодо посилення спроможності наглядових рад закладів охорони здоров'я та продовження спрощеного періоду реорганізації в державні некомерційні підприємства	...33
до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті	...35
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:	
«Про лісові репродуктивні ресурси»	...38
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконний обіг підакцизних товарів»	...42
Внесення змін до деяких законів України щодо поширення сортів бавовника в Україні	...46
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення енергетичної ефективності»	...49
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи початкової загальновійськової підготовки»	...54

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України: «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку ведення військового обліку та набуття статусу ветеранів війни під час дії воєнного стану»	...58
«Про внесення змін до деяких Законів України щодо виконання Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України завдань, пов'язаних із забезпеченням безпілотними системами, засобами радіоелектронної боротьби та пасивної протидії технічним розвідкам»	...64
Прийняття в першому читанні за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами суб'єктами господарювання, які поставлені на облік у Головному сервісному центрі МВС»	...68
Відхилення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування публічних електронних реєстрів»	...72

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
23 квітня 2024 року, 12 година 6 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, сьогодні 790-й день повномасштабного збройного вторгнення російської федерації на територію нашої держави. Складно усвідомити, що в ХХІ столітті в центрі Європи миролюбна, демократична держава щодня зазнає масованих ракетних ударів, у тому числі балістичними ракетами, атак ударними дронами. Щодня страждають Харків, Чернігів, Дніпро, Суми, Одеса, інші наші населені пункти від прильотів ракет по житлових будинках мирних людей, об'єктах критичної інфраструктури, пам'ятках історії та культури. У результаті жорстоких воєнних злочинів зазнають поранення і гинуть діти, цивільні громадяни, рятувальники, медичні працівники. Висловлюємо щирі співчуття всім рідним і близьким загиблих співвітчизників, бажаємо якнайшвидшого одужання пораненим. Україна твердо тримає стрій, відважно бореться, робить все можливе і неможливе, щоб зупинити і покарати рашистське зло відповідно до норм міжнародного права.

Шановні колеги, вшануймо подвиг кожного захисника і захисниці, які поклали душу і тіло за незалежність України, за мирне і щасливе майбутнє наших дітей! Вшануймо також і пам'ять усіх невинних жертв російської агресії!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, від імені Верховної Ради України дозвольте висловити глибоку вдячність Палаті представників Конгресу Сполучених Штатів Америки, обом партіям і особисто спікеру Майку Джонсону за ухвалення історичних рішень про допомогу Україні, а також про передачу заморожених активів російської федерації Україні. Дякуємо Сполученим Штатам Америки за лідерство у боротьбі за справедливість, мир і безпеку в усьому світові. Сподіваємося, законопроект буде якнайшвидше підтриманий Сенатом Сполучених Штатів Америки та направлений на розгляд президенту Джозефу Байдену. Давайте подякуємо, шановні колеги *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, минулого тижня я здійснив візит до Страсбурга, де взяв участь у роботі другої частини четвертої сесії Парламентської асамблеї Ради Європи та провів зустріч з лідерами інституцій Ради Європи. Важливим результатом стало ухвалення резолюції ПАРЕ про підтримку відбудови України.

Насамперед дозвольте висловити подяку нашій постійній делегації у ПАРЕ за важливу і злагоджену роботу. Шановні колеги, прийняті документи відкривають шлях до створення міжнародного компенсаційного механізму, містять важливі сигнали щодо необхідності конфіскації російських державних активів на користь України. Росія вчинила та продовжує вчиняти страшні міжнародні злочини і має за це заплатити. Важливо, що наші міжнародні партнери дедалі більше стверджуються в думці, що це єдиний вірний варіант. Упевнений, що й інші правильні правові рішення будуть знайдені. Дякую, колеги.

Шановні народні депутати, наприкінці минулого тижня, 19-20 квітня, ми провели ювілейну, десяту, зустріч у форматі Діалогу Жана Моне. І я хочу подякувати всім колегам – представникам усіх депутатських фракцій і груп, які взяли участь у діяльності цієї важливої платформи, яка сприяє досягненню міжнародного і міжфракційного консенсусу. Також дякую колегам по президії, ми там були у повному складі і мали можливість провести плідну дискусію щодо нашої взаємодії в українському парламенті, обговорили механіку законотворчого процесу, в тому числі і в контексті адаптації українського законодавства до права ЄС, порушили питання про політичний нагляд за виконавчою владою, про відкритість, прозорість і підзвітність громадянам, про взаємодію більшості та опозиції.

Серед іншого важливою домовленістю є наше спільне зобов'язання підвищити ефективність прийняття законів у другому читанні шляхом недопущення затягування їх розгляду через внесення поправочного спау та незастосування інструментів, які блокують прийняття таких законопроектів. Перекоаний, що узгоджені всіма політичними силами висновки десятого Діалогу Жана Моне будуть реалізовані, попри надскладні умови воєнного стану Верховна Рада України продовжить ефективно виконувати свою місію, ефективно діятиме в інтересах українського суспільства.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у нашого колеги народного депутата України Дмитра Давидовича Кисилевського, фракція «Слуга народу». Вітаємо і бажаємо міцного здоров'я, плідної роботи та успіхів у всіх починаннях! (*Оплески*).

Шановні народні депутати, сьогодні люди, які сповідують іудаїзм у всьому світі, почали відзначати одне із найдревніших свят Песах, що символізує перемогу свободи над рабством. Вітаємо колег зі святом і зичимо їм миру, здоров'я, надії і добра!

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час (по 3 хвилини) для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається народному депутату Гнатенку Валерію Сергійовичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє! Шановні колеги! Сьогодні у Вашингтоні має відбутися остаточне схвалення потужного пакета військової допомоги для нашої держави. Ми чекаємо від Сполучених Штатів Америки 61 мільярд доларів. Попри складну внутрішньополітичну ситуацію і виборчий рік партнери прийняли довгоочікуване рішення про допомогу нашій державі. Нагадую, 7 мільярдів 850 мільйонів доларів – це пряма підтримка для компенсації частини дефіциту Державного бюджету України. Таким чином фактично ми маємо основні рішення, які допоможуть нашій державі у воєнний період. Що це означає для людей на практиці? Усі наявні соціальні зобов'язання перед громадянами будуть виконані. Ідеться про обсяги, передбачені у державному бюджеті, прийнятому на цей рік. Водночас у питанні наповнення державного бюджету ми маємо покладатися передусім не на зовнішню підтримку, а на працюючу економіку України. Потрібен міцний діалог та координація з бізнес-середовищем, починаючи від мікропідприємців і закінчуючи великими виробниками. І в цьому питанні у нашій державі, на жаль, не все добре.

На днях я разом з колегами був учасником «круглого столу» за участі представників бізнесу Донеччини, місцевої і центральної влади, представників громадського сектора. Мушу констатувати, що податковий тиск на підприємців, яких це сьогодні там стосується, не відповідає викликам сьогодення і воєнного часу. Ідеться про місцеві податки, насамперед на землю, про орендну плату за землю, а також про податок на нерухомість. Їх розмір не визначається реальними

показниками господарської діяльності. У результаті маємо непідйомний податковий тягар, який сьогодні душить бізнес. Важливо, щоб нас почули місцеві адміністрації. Є конкретний досвід Харкова, коли завдяки рішенню уряду є можливість адаптації місцевих податків до безпекової ситуації.

Є багато питань, які потрібно вирішувати, адже від цього залежить робота нашої економіки, українських підприємств і всієї України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Шаповалову Юрію Анатолійовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

Я так розумію, ви передаєте слово Констанкевич.

Будь ласка, Ірино Мирославівно.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Шановні колеги народні депутати! Скажу декілька слів про пленарне засідання Парламентської асамблеї Ради Європи. Від постійної делегації народних депутатів України а ПАРЄ, від усього парламенту хочу подякувати спікеру українського парламенту за його участь у роботі ПАРЄ. Це було вперше. Його виступ на пленарному засіданні ПАРЄ забезпечив успішну підтримку резолюцій, які стали ключовими як для європейської спільноти, так і для України.

У своєму виступі я хотіла б наголосити на одній важливій резолюції, яка, можливо, буде не помічена, але стосується смерті Навального, оцінки тоталітарного режиму путіна, а також російської церкви, зокрема тієї суті, яку вона сповідує від часу своєї діяльності у російській імперії. Я хочу процитувати чотири ключові тези, які стосуються саме російської церкви.

Шановні народні депутати, будьте уважними, послухайте кілька висловів із резолюції ПАРЄ про Навального. У резолюції йдеться про те, що режим володимира путіна прийняв неоімперіалістичну ідеологію «руського міра», яку кремль перетворив на інструмент пропаганди війни. Ця ідеологія використовується для знищення залишків демократії, мілітаризації російського суспільства та виправдання зовнішньої агресії з метою розширення кордонів російської федерації, щоб включити усі території, які колись перебували під російським пануванням, включаючи Україну.

Ієрархія московського патріархату російської православної церкви, включно з патріархом кирилом, відстоює ідеологію «руського міра», оголошуючи війну проти України і «сатанинського» Заходу «священною війною всіх росіян», закликаючи православних вірян до самопожертви за країну. Асамблея обурена таким зловживанням релігією і спотворенням християнської православної традиції режимом володимира путіна та його посіпаками в ієрархії московського патріархату.

Асамблея засуджує таку риторику і підкреслює, що підбурювання до скоєння злочину агресії, геноциду та воєнних злочинів самі по собі є злочином. Асамблея закликає всі держави ставитися до патріарха кирила та російської православної церкви як до ідеологічного продовження режиму путіна.

Усі депутати Європейського парламенту нам ставлять запитання: а що зробив український парламент, чи проголосували ми за той закон, який дає чітку оцінку, як дали європейські депутати, чи прийняли ми ті рішення, які мали б прийняти вже на початку повномасштабної війни?

Тому я закликаю внести до порядку денного законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Мирославівно.

Слово надається Неклюдову Владлену Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Прошу передати слово своїй колежанці Марії Мезенцевій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Маріє Сергіївно.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане спікеру. Прошу обнулити час.

Бажаю здоров'я, шановні колеги, шановні українці! Хочу поділитися результатами діяльності дипломатичного фронту на минулому тижні. Запрошую нашу делегацію в ПАРЄ до трибуни. Відбувся, дійсно, історичний візит спікера Верховної Ради України, що сприяло забезпеченню найкращого голосування депутатів ПАРЄ щодо заморожених активів росії і передачі їх на користь України, із яких виплачуватимуться компенсації, продовження діяльності реєстру збитків, створення компенсаційного механізму.

Звісно, всі наші активності абсолютно підпорядковані Формулі миру Президента Зеленського. Тому в наших резолюціях ми наголошуємо, що нафтопереробні заводи і ті точки, які виробляють газ, є легітимними цілями. Наш заклик до колег у Палаті представників підтримати пакет військової допомоги на суму 60 мільярдів доларів, відгукується в їхніх діях. Дякуємо народові і Конгресу Сполучених Штатів Америки за це важливе голосування.

Також ми разом з асамблеєю закликали звільнити всіх цивільних і військовополонених, які з 2014 року перебувають у незаконному полоні. Для цього ми провели окрему дискусію і окремий захід за підтримки ГУР МО та Офісу омбудсмена.

Екологічний договір. Наша колега Юлія Овчинникова була репортеркою щодо цього файлу. Ми говоримо про екоцид, який чинить російська федерація, про право на чисте довкілля, про безпеку морів і океанів, в яких досі плавають міни, ми говоримо про безпеку Чорного та Азовського морів і вільну торгівлю.

Корінні народи потребують свободи, корінні народи рф потребують дефедералізації і деімперіалізації. Тільки тоді росія може стати нормальною, адекватною країною, що теж під питанням. Звісно, санкції щодо «Росатома». Режим путіна не тільки диктаторський, а й тоталітарний.

Наша ініціатива закликала до юридичного формулювання про те, що росія не тільки держава-терорист, а й спонсорує цей тероризм на різних локаціях по всьому світу.

Також культурна дипломатія. Друзі, неймовірна виставка Марії Примаченко. Дякую делегації за цю підтримку, фонду Марії Примаченко за виставку, а також пану Тарасу, який її організував та доставив.

Шановні колеги, не забуваймо про те, що вся наша діяльність робиться для того, щоб наші хлопці і дівчата мали реальну зброю на землі. Ми діємо для сил оборони всіма методами і способами. Дипломатія України працює. Ми готуємося до великого саміту миру в Швейцарії. Дякуємо всім партнерам, хто нас підтримує.

Слава Україні! Слава українській дипломатії!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякуємо делегації.

Запрошую до слова народного депутата Папієва Михайла Миколайовича, депутатська група «Платформа за життя та мир».

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановний народе України! Насамперед я хочу подякувати американському народові за прийняття рішення про виділення 60 мільярдів доларів для підтримки Збройних Сил України, для підтримки бюджету України, для підтримки народу України. Ви знаєте, що це гроші американських платників податків, публічні гроші американського народу. Ми всі прекрасно усвідомлюємо, що якби американський народ не підтримував Україну, то Конгрес теж відвернувся б від України. Тому ми сьогодні маємо взяти на озброєння той досвід, який отримали, бо минулорічна ставка на одну партію показала свою безперспективність. Тільки об'єднуючи зусилля обох політичних сил Конгресу США, ми змогли добитися позитивного результату.

Хочу подякувати нашим християнським братам і сестрам Америки, які підтримали Україну. Спікер Палати представників США Майк Джонсон починає свій день з читання Біблії. Нам треба зрозуміти, що Америка так само, як і Україна, різна. Америка чітко сповідує питання свободи і поєднує традиційні цінності. Сьогодні ми маємо так само показувати, що український парламент

об'єднується в цих питаннях, об'єднує український народ незалежно від того, якого кольору шкіра, якого віросповідання та чи інша людина і в якій місцевості вона проживає. Тобто із цього маємо зробити свої концептуальні висновки.

Наступне. Шановні колеги, нам не треба розслаблятися. Нагадую усім про 60 мільярдів гривень. В Америці так само, як і в Україні, є бюджетний процес. Так ось вже кінець квітня, а бюджетний рік Америки закінчується в жовтні. Тому необхідно зосередити всі зусилля і публічної дипломатії, і парламентської дипломатії на отриманні цих грошей, щоб якомога швидше Збройні Сили України мали озброєння.

Враховуючи обмаль часу... Дивіться, до цього я не педалював питання економічних реформ в Україні. Зараз ми вже можемо формувати наш бюджетний рік, і нам треба зосередитися на реформуванні економічної сфери України, на створенні нових робочих місць, на реформуванні Державної служби зайнятості, щоб після перемоги ми змогли забезпечити робочими місцями...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, пане Голово. Дорогі колеги, зараз ідуть передвеликодні дні. Ми живемо в надскладний час для всього українського народу у боротьбі як на фронті, так і на дипломатичному рівні. Сьогодні кожен українець щиро дякує родинам американців, адже, завдячуючи Конгресу, із їхніх гаманців ми отримуємо додаткову допомогу. Дякуємо!

Ми щиро дякуємо і нашим стратегічним партнерам. Сьогодні ми підсумовуємо тиждень роботи нашої делегації у Парламентській асамблеї Ради Європи на чолі з пані Марією Мезенцевою. Цей тиждень був особливий, оскільки у роботі сесії ПАРЕ взяв участь Голова Верховної Ради України. Було прийнято важливу історичну резолюцію про підтримку відбудови України, яка відкриває шлях щодо створення компенсаційного механізму.

Ми знаємо, що вже працює Міжнародний реєстр збитків, до якого українці можуть подавати свої заявки, а отже, шукаються шляхи їх відшкодування. Це перший важливий крок асамблеї, який вона зробила, щоб заморожені російські активи, бо росія принесла біду українському народу, були спрямовані на відбудову інфраструктури, на відбудову всіх знищених міст і сіл України.

Звичайно, ми вітаємо наших сусідів поляків, в яких пройшов другий тур місцевих виборів. Ми вже знаємо, розблоковано частину пунктів пропуску для того, аби працювала логістика, а отже, український бізнес, і це вкрай важливо.

Хочу наголосити, що важливим було і рішення асамблеї, яким засудили керівництво російської православної церкви, сказавши, що це інструмент пропаганди в руках кремля. І нас запитують, коли український парламент зробить

певні кроки в цьому напрямі. Я закликаю керівництво парламенту, фракції і групи в найближчі дні внести на голосування законопроект про діяльність релігійних організацій, проголосувати його, щоб відрубати можливість впливу кремля на голови українців через псевдорелігійні організації. Це вкрай важливий крок назустріч українській перемозі.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

До слова запрошую народного депутата Костенка Романа Васильовича, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

Я так розумію, виступатиме Інна Романівна Совсун, так?

Будь ласка, Інно Романівно, вам слово.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Дружини та кохані українських військових попросили мене зачитати це звернення до парламенту.

«Шановні народні депутати! 11 квітня ви проголосували за законопроект про мобілізацію, яким не встановлюється жодних термінів служби. Насамперед це зачіпає добровольців, які вступили до лав ЗСУ з перших днів повномасштабного вторгнення. Ми розуміємо, чому військове командування не може дозволити одночасно замінити велику кількість бійців, адже цим скористається ворог. Але щоб заміна взагалі стала можливою, нам потрібна прозора і чесна мобілізація. І потрібна на вчора, а не через вісім місяців, із заохоченням для нових мобілізованих, із покаранням за ухилення від захисту Батьківщини. Нам потрібна чесна розмова з дорослими людьми.

11 квітня в сесійному залі парламенту виступало військово командування, але так і не було почуто рядових військовослужбовців. Наші чоловіки обмежені у висловлюванні своєї позиції, але від їхнього імені можемо говорити ми, дружини та кохані.

Наші чоловіки пішли захищати країну в перші дні повномасштабної війни. Пішли не тому, що були зобов'язані, пішли, не питаючи, чи воюватимуть депутати та їхні родини, чи служитимуть правоохоронці, які на пенсії, а пішли, аби врятувати країну. І їм це все-таки вдалося. Вони захистили нас тоді, коли весь світ був переконаний, що Україна не вистойть. Одного цього вчинку мало б бути достатньо, щоб до них дослухалися, щоб їх поважали. Зараз вони просять, щоб їх замінили поступово, без втрати обороноздатності, з достатніми термінами підготовки для новобранців, але замінили. Вони не мають нести покарання за те, що навчилися воювати у найважчі часи.

Наші сім'ї існують без права на щастя понад 24 місяці. Наші діти забувають, як виглядають їхні тати. Ми живемо в щоденному пеклі страху за життя наших коханих. Так, ми пишаємося їхнім рішенням піти захищати країну, і від того ще гіркіше бачити зневагу від політичного керівництва держави. Завдання парламенту навіть у найскладніші часи – діяти справедливо.

Ми звертаємося до вас, народні депутати, з проханням виконати свій обов'язок та забезпечити права наших чоловіків. Ми вимагаємо у терміновому порядку, а не через вісім місяців прийняти норму про встановлення строків служби. Перестаньте думати про свої рейтинги, подумайте про українських військових, адже саме на них тримається наша країна, і вони як ніхто заслуговують на повагу та відповіді на свої питання.

Наші чоловіки не боялися стати на захист країни два роки тому. Шановні народні депутати, перестаньте боятися і ви. Ваша черга подбати про захист українських добровольців».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Величковичу Миколі Романовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, ми хочемо звернути вашу увагу на різку необхідність підвищення ефективності роботи парламенту. Неприпустимо, коли парламент працює декілька днів на місяць. Неприпустимо, коли місяцями затримується розгляд найважливіших питань щодо церкви, бізнес-клімату, створення ТСК з питань будівництва фортифікаційних споруд, об'єктів критичної енергетичної інфраструктури, допуску журналістів в будівлю Верховної Ради України, забезпечення свободи слова та розгляд питання після підписання Президентом доповнень до закону про мобілізацію та звільнення військовослужбовців.

Але я хотів би наголосити ще на одному дуже важливому слові – несправедливість. Несправедливість неприпустима в принципі, особливо неприпустима під час війни і особливо по відношенню до українського воїна, розвідника, героя. Совість вимагає від мене і від усіх нас використати цю парламентську трибуну для захисту Романа Червінського, тим паче після тієї кричущої історії, коли 19 квітня було розглянуто питання про продовження запобіжного заходу після року тримання у в'язниці безневинної людини – Червінського без адвокатів, а скоро вже буде без суддів, коли прокурорська трійка вирішуватиме питання перебування у в'язниці. Перекопаний, неприйнятно, коли суд залежний і упереджений, коли правосуддя вибіркове. Не може такого бути в Україні, це зразок росії, проти якої Червінський боровся все своє свідоме життя, за що йому зараз банально мстяться. Помста ця від тих, хто відпустив Цемаха, якого взяв Червінський.

Я як п'ятий президент віддавав накази, які він блискуче виконував, забезпечуючи нашу перемогу. І те, що зараз відбувається, – це не персональна справа Червінського, це справа всіх нас, це питання нашого руху в Європу,

це питання верховенства права, це питання незалежного правосуддя, це питання свободи слова, демократії, парламентаризму. Справа Червінського – це тривожний дзвінок, який весь український народ вимагає, щоб ми почули. Моя вимога, наша вимога – свободу Роману Червінському!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Тимошенко Юлії Володимирівні, фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, це буде завершальний виступ, тому прошу займати свої місця, будемо переходити до порядку денного.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, вам слово.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, ви пам'ятаєте як в цьому залі на початку нашої каденції, вночі, коли будинок Верховної Ради України був оточений фермерами, розглядався законопроект про продаж сільськогосподарської землі? Ви пам'ятаєте як тут, на трибуні, билися, як ми (наша команда) разом з усіма адекватними депутатами казали, що потрібно йти шляхом сімейного фермерства, шляхом правильного підходу до передачі маленьких ділянок землі спочатку в оренду, потім у власність, розвиваючи середній клас в аграрному секторі? Але з боями, за присутності Президента протягнули зубами і всупереч волі народу закон про продаж української сільськогосподарської землі. Тоді керівником Комітету з питань аграрної та земельної політики був пан Сольський, який казав, що хоче благо країні, що продаж сільськогосподарської землі – це єдине, що Україні потрібно. Чим це завершилося сьогодні? Сольський разом з чиновниками геокадастру створив організоване злочинне угруповання і по суті весь цей час на базі закону, який він протягнув через парламент, «тирив» українську землю. Тепер це стало відомо. НАБУ, САП витягнули його на світло і показали, що цей «прекрасний» Сольський був верхівкою айсбергу, що вже на півмільярда гривень накрали в українського народу землі, і все це продовжується. Забрали землю в армії, у закладів вищої освіти, у тому числі закладів, які вчили наших аграріїв, забрали землю у селян, у всіх забрали, а Сольський на ній паразитує.

Дорогі друзі, наша команда вимагає, щоб був негайно поставлений на голосування законопроект, який ми внесли до парламенту, про призупинення продажу сільськогосподарської землі під час війни. Наші хлопці, дівчата, наші герої захищають українську землю, а діючий аграрний міністр просто «тирить» цю землю за спиною країни, яка воює. Ми вимагаємо негайно скасувати продаж землі під час війни, а ще ми вимагаємо, щоб завтра, і ми внесемо відповідний

проект постанови, було поставлено питання про звіт Сольського на посаді міністра аграрної політики. Якщо він там залишиться, ми всі співучасники.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи від фракцій і груп.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань я пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Прошу народних депутатів взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 187.

Проголосували: за – 187, проти – 6, утрималися – 4, решта – добігають.

Шановні колеги, ще раз звертаюся до всіх із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше, ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні народні депутати, перелік питань, попередньо узгоджений Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп, вам наданий. Переходимо до їх розгляду.

Шановні колеги, вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до підпункту 2 пункту 2-2 розділу V Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» щодо управління грошовими коштами в іноземній валюті» ([№ 10397](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Будемо два – за, два – проти чи Анастасія Олегівна декілька слів скаже від комітету? Добре, Анастасія Олегівна – декілька слів, потім – два – за, два – проти, і голосуємо.

Шановні колеги, хочу сказати, що на засіданні Погоджувальної ради була згода голосувати цей законопроект за основу та в цілому. Тому буде два голосування.

Будь ласка, Анастасіє Олегівно.

РАДІНА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! 20 мільйонів доларів – це гроші, які наразі арештовані і перебувають на валютних рахунках АРМА. Вони можуть працювати для потреб державного бюджету, якщо спрямувати їх на придбання ОВДП. У даному законопроекті йдеться саме про використання 20 мільйонів арештованих коштів в іноземній валюті для придбання ОВДП для фінансування потреб державного бюджету. Механізм повернення цих коштів у разі зняття арешту, відпрацьований, оскільки він уже майже два роки працює безпроблемно та ефективно для гривні. Тому він має бути використаний і для можливості придбати за арештовані кошти у валюті державні облігації і підтримати потреби державного бюджету.

Колеги, цей законопроект ми намагаємося розглянути вже три місяці. У нас просто більше немає часу чекати. Він дуже простий, механізм відпрацьований. Я вас прошу його підтримати, дати можливість нарешті такі потрібні кошти використовувати.

Колеги, комітет рекомендує і просить цей законопроект ухвалити за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анастасіє Олегівно.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Іонова Марія Миколаївна, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Сюмар Вікторії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

Колеги, будь ласка, дайте народній депутатці можливість пройти до трибуни.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, я буду дуже коротко. Фракція «Європейська солідарність» виступає за максимальну ефективність державних органів, якщо йдеться про обороноздатність країни. Ми підтримаємо, щоб і АРМА була ефективною, щоб арештовані активи могли працювати на систему безпеки та оборони.

Але у нас є запитання: чи сьогодні так відбувається? Нас надзвичайно серйозно непокоять процеси, які чиняться, наприклад, у Рахунковій палаті, старих членів якої намагаються звільнити, не дають їм виконувати їхні обов'язки. Ніхто не чує наших партнерів щодо необхідності ухвалення нового законопроекту про конкурсний відбір членів Рахункової палати. І це йдеться про той державний орган, який має контролювати державні витрати, в тому числі й допомогу наших партнерів. Про яку довіру суспільства і партнерів ми можемо говорити за таких умов?

Нас надзвичайно хвилює ефективність такого органу, як ДССЗЗІ. Це орган, якому ми передали військовий ПДФО з місцевих громад для забезпечення української армії дронами і засобами РЕБ (радіоелектронної боротьби). Чи так це сьогодні? Ви знаєте, ті бригади, з якими ми працюємо, кажуть, що від держави вони насправді отримують, максимум, 10 відсотків тільки безпілотників. Я дуже хотіла б побачити ефективні засоби РЕБ, розроблені Українською державою. Де поділися 30 мільярдів? І от кожне таке питання сьогодні потребує відповіді і чи достатньо ми працюємо для того, щоб органи державного управління були адекватними тим викликам, перед якими стоїть країна, працювали на систему безпеки та оборони.

Цей законопроект ми підтримаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Ковальчуку Олександру Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Анастасії Радіній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія Олегівна Радіна. Будь ласка.

РАДІНА А.О. Колеги, прошу переходити до голосування і підтримати. Час дуже дорогий.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Железняку Ярославу Івановичу, фракція «Голос».

Шановні колеги, прошу запросити колег до залу, скоро будемо голосувати.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Романович Юрчишин. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Усі гроші, які є в державі і які можна витратити на те, щоб зменшити кількість кацапів, треба використати, щоб їх кількість зменшувалася. Фракція «Голос» за даний законопроект. Пропонуємо партійні кошти теж передати на те, щоб мінусувати русню.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Кабаченку Володимирі Вікторовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, єдине, що ми маємо зробити з цим законопроектом, це підтримати його сьогодні. На початку 2024 року на валютних депозитних рахунках АРМА перебує близько 15 мільйонів доларів США. Головне питання: що АРМА може зробити з цими коштами? Відповідь дуже проста: нічого. На це питання відповідь є в цьому законопроекті. Якщо сьогодні ми його проголосуємо, підтримаємо, у АРМА з'явиться інструмент для придбання ОВДП, номіновані в доларі, євро або іншій валюті. Давайте підтримаємо цей законопроект.

Дуже дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішень.

На засіданні Погоджувальної ради домовилися, що будемо ставити на голосування для прийняття за основу, а потім – в цілому. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до підпункту 2 пункту 2-2 розділу V Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» щодо управління грошовими коштами в іноземній валюті» ([№ 10397](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 298.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до підпункту 2 пункту 2-2 розділу V Прикінцеві та перехідні

положення Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» щодо управління грошовими коштами в іноземній валюті» (№ 10397) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, в Києві оголошено повітряну тривогу. Прошу всіх пройти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на ваших робочих місцях. Продовження пленарного засідання розпочнеться через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, завершилася повітряна тривога. Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми продовжуємо наше пленарне засідання. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, надійшла заява від депутатських фракції «Слуга народу» і групи «Партія «За майбутнє» з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

До слова запрошується Давид Георгійович Арахамія.

Колеги, ще є ті, які хочуть подякувати нашим друзям американцям?

Будь ласка, Давиде Георгійовичу, вам слово.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, сьогодні насправді дуже важливий день. Ми бачили, як переважна більшість конгресменів Сполучених Штатів Америки тримала українські прапори в Конгресі Сполучених Штатів Америки. І сьогодні, користуючись нагодою, вчиняємо так само – тримаємо американські прапори в українському парламенті і щиро дякуємо. Це, дійсно, дуже довгоочікуваний пакет допомоги, який потрібен був нам вже давно. Наші військові будуть дуже вдячні. Від їхнього імені і від імені всього українського народу ми хочемо ще раз подякувати. *God, bless America. Thank you (Оплески).*

ЗАБЛОЦЬКИЙ М.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). І ще, користуючись нагодою, спеціально для наших друзів в Конгресі, дякуємо всім

діаспорам, які підтримали Україну. Хто спостерігав за тим, як відбувалося голосування, міг зауважити, що від республіканців допомогу Україні представляв етнічний кубинець, яких досить багато в Конгресі. Насправді, щоб проголосувати цю допомогу, створився неймовірний альянс релігійних організацій та етнічних груп, які прийняли нашу сторону. Зараз ми спостерігаємо безпрецедентну коаліцію різних національностей, які постраждали і страждають від тоталітарного режиму на Кубі, у Венесуелі, Ізраїль під атакою, Іран паскудить життя багатьом.

Тому з трибуни дякуємо тим, хто підіймав український прапор у Конгресі. Окремо дякуємо тим діаспорам, які вписалися за допомогу Україні. Дякуючи їм, ми маємо ці 60 мільярдів доларів (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Справді, дуже важливо подякувати нашим колегам, і дуже сподіваємося на таку саму фантастичну підтримку сьогодні з боку Сенату Сполучених Штатів Америки і швидкий підпис закону. Дуже дякуємо усьому американському народу за підтримку України і українського народу.

Шановні колеги, рухаємося далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин» ([№ 11150](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Ну, що ж, не прийнято, то не прийнято.

Давиде Георгійовичу, що у вас? Будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г. Вибачте, сталася технічна несправність. Можна ще раз поставити це питання на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давиде Георгійовичу, це питання можна буде включити іншим разом. Давайте домовимося: Регламент є Регламент, треба народним депутатам бути в залі і підтримувати рішення. Думаю, це справедливо.

Давиде Георгійовичу, але у вас була пропозиція щодо перенесення розгляду проекту Закону «Про внесення змін до статті 31 Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення порядку здійснення кримінального провадження» ([№ 11130](#)) на інший пленарний день. Я правильно розумію? Будь ласка, озвучте пропозицію.

АРАХАМІЯ Д.Г. Правильно розумієте. Пропоную перенести розгляд проекту закону № 11130 на завтра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є пропозиція змінити черговість розгляду питань порядку денного, а саме перенести розгляд законопроекту № 11130 на інший пленарний день.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Разумков, що у вас?

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Руслане Олексійовичу, на минулому пленарному засіданні Рада визначилася щодо запрошення Кубракова та Найема до Верховної Ради України на 13 годину. Вони так злякалися, що поїхали у відрядження. Сподіваюся, завтра вони не будуть у відрядженні?

Тому згідно з Регламентом прошу викликати віце-прем'єр-міністра з відновлення України – міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександра Кубракова та голову Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України Мустафу Найема до Верховної Ради України на завтра на 12 годину, щоб вони доповіли Верховній Раді те, що не змогли зробити під час минулої частини пленарного засідання.

Прошу мою пропозицію поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єдине, хочу поінформувати, що сьогодні на засіданні Погоджувальної ради було прийнято рішення запросити саме цього міністра на «годину запитань до Уряду», і він буде запрошений.

Тим не менше, ставлю на голосування пропозицію Разумкова. Прошу голосувати.

«За» – 145.

Рішення не прийнято.

Мотовиловець, яка у вас пропозиція?

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Наступним в порядку денному до розгляду стоїть законопроект № 11130. Щодо цього законопроекту в нас немає рішення про прийняття його за основу та в цілому. Я дуже прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Вікторовичу, можна я вас переб'ю? Ми вже це проголосували. Андрію Вікторовичу, ми перенесли розгляд цього питання на завтра. От, якщо не вистачає одного-двох голосів, ми розуміємо, що десь відволікся Андрій Вікторович.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану» ([№ 9518](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, два – за, два – проти? З доповіддю? Давайте з доповіддю.

Запрошую на трибуну голову підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Безгіна Віталія Юрійовича.

Віталію Юрійовичу, я так розумію, ви доповідатимете і від авторів, і від комітету, тому до 4 хвилин, а там у скільки вкладетеся.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановна президіє, шановні колеги! Думаю, логіка законопроекту вкрай зрозуміла. Старости – це найближча ланка місцевого самоврядування безпосередньо для громадян. З нашого поточного спілкування з Асоціацією місцевого самоврядування ми чітко розуміємо, що є проблема: старости не мають броні, вони мобілізуються, а, крім того, на них в деяких випадках покладені повноваження щодо роздачі повісток. Кількість старост регулярно зменшується. За даними Всеукраїнської асоціації громад від початку року 120 старостинських округів залишилися без своїх представників. Це означає, що громадяни на цих територіях залишилися фактично без можливості отримувати послуги, втрачають зв'язок з державою.

Цим законопроектом спрощується процедура призначення, тому що спрощується процедура громадського обговорення. Відповідно до його норм дозволяється призначати виконувача обов'язків старости у разі мобілізації старости зі збереженням посади за мобілізованим, щоб він повернувся і не був безробітним. Також передбачається, що у разі, якщо міська рада тричі відхилила пропозицію громадськості, голова одноосібно може призначити старосту. Такими повноваженнями ми наділяємо і начальників військових адміністрацій населених пунктів, де ради немає, щоб вони могли утворити старостинські округи і призначити старосту.

Ще є одне спрощення. Ми розуміємо, що велика кількість прикордонних територій зараз знелюдніється, рівень демографії і щільності населення там падає. Тому для них показник, який має встановити уряд, зменшується. Нижня межа кількості жителів старостинського округу зменшується із 500 до 200 осіб.

Щодо висновку комітету. Комітет розглянув даний законопроект і ухвалив висновок, який навіть було змінено, рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти проект закону № 9518 за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Веніславський Федір Володимирович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Аліксійчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Аліксійчук. Будь ласка.

АЛІКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, всім добрий день! Віталій Безгін дуже гарно представив законопроект, народжений після консультацій в регіонах. Наш комітет досить часто виїжджає як до східних, південних регіонів, так і до західних. На кожній зустрічі піднімаються питання щодо спрощення призначення старост, збільшення або зменшення можливостей в залежності від того, де знаходяться старостинські округи.

Цей законопроект потребує вашої підтримки, його чекають громади, старостинські округи, щоб люди на місцях, де велика територія і невелика щільність населення, мали свого представника в центральній садибі, який щодня

був би на зв'язку і міг вирішувати нагальні питання, розв'язувати проблеми, які є на території, що знаходиться на певній відстані від центральної садиби.

Тому, колеги, величезне прохання підтримати зараз цей законопроект і допомогти громадам утворити старостинські округи та призначити нових старост замість тих, які зі зброєю в руках пішли захищати нашу країну, захищати інтереси як громади, так і кожного громадянина України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олегу Синютці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Синютка. Будь ласка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, якщо згадуватимуть цей парламент, то точно про нього казатимуть як про інституцію, де влада провадила згортання децентралізації і утиск місцевого самоврядування. Бо як можна по-іншому трактувати закон про повноваження в містобудуванні, які хотіли забрати в місцевих громадах і передати центральним органам влади. Тільки втручання Єврокомісії припинило це беззаконня. Згадаймо позбавлення місцевих громад фінансових інструментів, коли військовий ПДФО, який місцеві громади витрачали на підтримку Збройних Сил України, забраний центральними органами влади, і на сьогодні армія не бачить цих грошей. А як можна пояснити обмеження прав депутатів місцевих рад, зокрема жінкам-депутаткам сьогодні забороняють виїздити за кордон. Хто може пояснити, як впливає на обороноздатність країни виїзд за межі країни жінки-депутатки з Нікополя чи Змієва? Як можна пояснити сьогодні атаку на голів місцевого самоврядування Чернігова чи Львівщини, яких позбавили повноважень тільки через те, що вони не відстоювали позицій та інтересів влади?

Даний законопроект є продовженням цієї політики, тому що хочуть створити вертикаль управління через старост. Коли ми говоримо про громадські слухання, скажіть, як можна їх провести у віддалених селах чи населених пунктах?

Шановні колеги, якщо цей законопроект буде прийнято, це буде ще один крок всупереч нашій європейській і євроатлантичній інтеграції. Пропоную не підтримувати запропонований законопроект навіть у першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Прошу передати слово колезі по фракції Соколову Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Соколов. Будь ласка.

СОКОЛОВ М.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Добрий день, шановні друзі! Місцеве самоврядування є основою, фундаментом держави. Місцеве самоврядування, наприклад, Європейського Союзу стартує з середніх віків. Ми всі знаємо, що магдебурзьке право дало повноваження саме виборцям, громаді, визначатися, як їй жити і будуватися. Даним проектом надається можливість сільському, селищному, міському голові одноосібно призначати на посаду старост у разі непідтримки неповною радою більшості і таке інше. Натомість механізм такого призначення, а також обов'язковість погодження кандидатури на посаду старости з громадськістю проектом не врегулюється.

У період дії правового режиму воєнного стану громадськість та громадські обговорення за рішенням сільського, селищного, міського голови можуть проводитися в режимі відеоконференції, але не визначено, як в ній буде задіяна громада. Тому ми пропонуємо не голосувати за цей законопроект, бо його норми погіршують стан місцевого самоврядування, не дають безпосередньо громадянам брати участь у місцевому самоврядуванні.

Законопроектом № 9518 не визначається порядок проведення відеоконференції, що може призвести до правової невизначеності і порушення статті 8 Конституції, можливих зловживань з боку посадових осіб та порушення прав відповідних територіальних громад.

Ми не підтримуємо даний законопроект, до чого закликаємо й колег.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Гнатенку Валерію Сергійовичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

Шановні колеги, після цього виступу будемо голосувати. А, ще Білозір, і після цього голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Гнатенко. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С. Шановні колеги, реформа децентралізації в Україні дійсно триває. Парламент має тримати цю тему в постійному фокусі уваги. Якщо є необхідність в удосконаленні окремих аспектів, ми маємо це робити. Україні потрібне ефективне місцеве самоврядування. Звісно, ми його повинні підтримувати.

Даним законопроектом пропонується поліпшити законодавчі рамки роботи інституту старостатів. Попри те, що нова модель старост показала свою дієвість під час широкомасштабної війни, законодавство має серйозні прогалини у питанні функціонування відповідного інституту. Запропонована ініціатива є результатом серйозного діалогу парламенту з представниками на місцях. Це, по суті, ініціатива з місць.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує подальший розвиток місцевого самоврядування в нашій державі. Тому ми проголосуємо за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Білозір Лариса Миколаївна, депутатська група «Довіра». Після цього будемо голосувати за законопроект. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Ларисо Миколаївно.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, минуло вже три роки з дня прийняття закону. За цей час ми пройшли повний цикл, вивчили практику застосування. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування регіонального розвитку та містобудування об'їздив майже всю Україну, зібрав всі проблеми і намагається саме цим законопроектом вдосконалити практики функціонування інституту старост, тому що виникло багато проблем, створення старостинських округів чітко не регламентувалося.

Наразі ми понизили нижню межу кількості жителів старостинських округів на знелюднених територіях до 200 осіб. Також ми врахували пропозицію про те, що дуже часто думка старост під час їх обрання не враховувалася сільськими, селищними, міськими головами. Цей законопроект покликаний виправити цю ситуацію. А взагалі, на мою думку, краще старости були б виборними. Але намагаємося зробити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть місця. Ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану» ([№ 9518](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 262.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Шановні народні депутати, відповідно до пункту 16 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посад членів Рахункової палати. Відповідно до частини п'ятої статті 20 Закону України «Про Рахункову палату» строк повноважень членів Рахункової палати становить шість років. Наразі вже... (*Шум у залі*).

Ми вже почали розгляд питання (*Шум у залі*). Що у вас з процедури? Ну, будь ласка, Артуре Володимировичу.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Як ми знаємо, сьогодні в порушення Регламенту це питання було розглянуто на відповідному комітеті. Я не буду нагадувати про десять днів, про те, що завчасно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Десять днів – це для другого читання.

ГЕРАСИМОВ А.В. Що завчасно мають видаватися документи в залі. Це стосується будь-якого голосування. Ми вже мали багато історій, коли нам під час засідання видавали і таблиці, і документи, які стосувалися прийняття рішень, а потім ми багато разів виправляли помилки.

Тому, Руслане Олексійовичу, велике прохання зняти це питання і розглянути його не сьогодні, а завтра чи післязавтра.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Шановні колеги, наразі вже закінчився шестирічний строк повноважень семи членів Рахункової палати. Отже переходимо до розгляду питання про звільнення членів Рахункової палати у зв'язку із закінченням строку їх повноважень.

Шановні колеги, відповідно до рішення головного комітету ставлю на голосування пропозицію про обговорення питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Відповідно до статті 208² Регламенту Верховної Ради України звільнення з посад членів Рахункової палати здійснюється за наявності рішення комітету, до предмета відання якого належать питання бюджету. Рішення Комітету з питань бюджету вам надано.

Слово для доповіді надається голові підкомітету з питань державного фінансового контролю та діяльності Рахункової палати Ігорю Федоровичу Молотку.

Будь ласка, Ігорю Федоровичу.

МОЛОТОК І.Ф., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 160, Сумська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний Руслане Олексійовичу! Комітет з питань бюджету розглянув питання про звільнення з посад членів Рахункової палати, строк повноважень яких закінчився. Відповідна інформація наведена у листі-висновку комітету. Зокрема згідно зі статтею 20 Закону «Про Рахункову палату» строк повноважень членів Рахункової палати становить шість років. При цьому член Рахункової палати, строк повноважень якого закінчився, здійснює свої повноваження до його звільнення з посади Верховною Радою України.

У березні цього року закінчився строк повноважень семи членів Рахункової палати, призначених Верховною Радою 15 березня 2018 року, а саме: Богуна Віктора, Дідика Андрія, Іванової Ірини, Майснера Андрія, Невідомого Василя, Огня Цезаря і Яремчука Ігоря.

Зважаючи на зазначене, з метою виконання парламентом своїх конституційних повноважень, комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України, враховуючи положення пункту 16 статті 85 Конституції, статті 20 Закону «Про Рахункову палату» і статті 208² Регламенту Верховної Ради України, звільнити з посад таких членів Рахункової палати: Богуна Віктора Павловича, Дідика Андрія Миколайовича, Іванову Ірину Миколаївну, Майснера Андрія Васильовича, Невідомого Василя Івановича, Огня Цезаря Григоровича, Яремчука Ігоря Миколайовича.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Федоровичу.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього питання: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Ар'єву Володимирі Ігоровичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

АР'ЄВ В.І. Виступатиме Артур Герасимов.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, хотів би, щоб ви уважно послушали, бо питання дуже важливе. Щойно ви стояли тут з американськими прапорами і дякували нашим партнерам. Зараз, через 5 хвилин після того, плюєте їм у вічі. Ті, які проголосують за це питання, плюють їм у вічі.

Рахункова палата – це про незалежність, це про професійність і про довіру від партнерів. Бо, чесно кажучи, процеси чому почалися? Пам'ятаєте яйця по 17 гривень? А це офіційно документувала Рахункова палата. Пам'ятаєте перевірки інших установ, коли вона знаходила дуже великі правопорушення, що, звичайно, не подобалося владі.

Партнери нам допомагають, а що натомість робить Україна? Спочатку призначає родичку чи сусідку пана Зеленського пані Піщанську. Причому, коли? Після звернення партнерів по G7, які нам допомагають боротися з ворогом, про те, що цього робити не можна.

Що хоче зробити влада цим голосуванням? Вона хоче паралізувати діяльність Рахункової палати. Для інформації скажу, там є кворум, наразі є сім чи десять осіб, це можна по-різному трактувати, а ви зараз хочете залишити п'ять, і тільки заради того, щоб повністю заблокувати роботу, щоб не перевірялися Міністерство оборони і (увага!) Верховна Рада України, яку прямо зараз Рахункова палата перевіряє, у тому числі й те, що відбувається на телеканалі «Рада», що відбувається з корупцією і куди діваються гроші.

Дивіться, 60 мільярдів доларів і 50 мільярдів євро від наших європейських партнерів з умовами. Ми хотіли б сказати, що спочатку – нові правила призначення членів Рахункової палати, а потім – кадрові призначення. Той, хто зараз голосуватиме, той дійсно проти рішень наших партнерів і хоче допомогти ворогу. Ось така ситуація.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Івченку Вадиму Євгеновичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я хотів би, щоб народні депутати в сесійному залі подумали, що зараз планується проголосувати. Нібито через закінчення в березні строку повноважень членів Рахункової палати, а це правда, ми намагаємося звільнити сім членів Рахункової палати. Це означатиме, що в складі Рахункової палати залишиться п'ять її членів. Прочитайте статтю 23 Закону «Про Рахункову палату», де чітко передбачено, що засідання є правомочним у разі присутності на ньому не менше як двох третин від кількості членів Рахункової палати, а членів 13.

Таким чином зараз ті, хто проголосує за це рішення, паралізують роботу єдиного органу зовнішнього фінансового контролю, який є парламентським, парламент формує його. Ми залишимо можливість проводити в парламенті належні аудити, якщо вони і проводитимуться, то всі рішення, які Рахункова палата прийме складом у кількості п'яти членів, будуть нелегітимними, їх можна буде оскаржити в суді. Одумайтеся! Що ви робите! У нас немає іншого інструмента. Більше того, фракція «Батьківщина» вважає, що Рахункова палата має бути насамперед інструментом опозиції. Має бути конкурс, ми його підтримуємо.

До речі, ми голосували за доукомплектування Рахункової палати новими членами, які там зараз є, на чолі з головою пані Піщанською, але вважаємо, що представники опозиції мають бути у складі Рахункової палати, вони мають контролювати фінансові потоки, контролювати державні закупівлі, робити якісні аудити. Ми за це. Не паралізуйте роботу того органу, який зараз є, адже після змін до закону, внесених у 2019 році, цей склад парламенту спромігся доукомплектувати Рахункову палату новими членами через чотири роки. Чотири роки там було вісім членів Рахункової палати, і тільки потім стало 12. Ми проти цього рішення. Цього не можна робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Хлапуку.

Я так розумію, ви передаєте слово Ярославу Железняку.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я хочу трохи заспокоїти нашу залу і пояснити, чому рішення, яке ми зараз голосуємо, взагалі не має жодного значення. Можемо звільняти, можемо не звільняти – це не має значення. У багатьох із вас на столах, окрім прапорів України і Європейського Союзу, є ще прапор Сполучених Штатів Америки. І, як ви знаєте, сьогодні, дай Боже, проголосують 7,8 мільярда прямої фінансової допомоги. Так ось однією із головних вимог буде повне перезавантаження всієї Рахункової палати. Тому в результаті звільнимо і цих сімох, і тих п'ятьох, яких до цього призначила ця зала. Ця історія, безумовно, відбудеться.

Коли ми голосували призначення членів Рахункової палати попри лист G7, вирок цим новим призначенням Рахункової палати вже зробили, як і повне розділення повноважень між ДАСУ і Рахунковою палатою. Тому ще раз, хто хоче зберегти цих сімох членів Рахункової палати на місяць чи на два, може не голосувати. Хто не хоче робити це по частинах, теж може не голосувати. Але єдина позиція, яку в результаті ми всі маємо проголосувати, – повне звільнення всіх політичних призначенців Рахункової палати. А їх там тотальна більшість. Тому спочатку прозорий, транспарентний, з міжнародними представниками відбір нових членів, потім – призначення. Чому це важливо? Тому що, як правильно сказав мій колега Артур, саме Рахункова палата слідкуватиме

за використання цих іноземних грошей. Отже, приймайте політичне рішення, як хочете, але, я вас запевняю, до кінця літа ніхто із чинних членів Рахункової палати вже там не залишиться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Задорожньому Миколі Миколайовичу, фракція «Слуга народу».

ЗАДОРОЖНІЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Дійсно, сьогодні на засіданні комітету розглядалося це питання, виникали певні дискусії після консультацій як з представниками Рахункової палати, так і з секретаріатом комітету. Визначено, що рішення про звільнення членів Рахункової палати абсолютно логічне, бо в них, по-перше, закінчився термін повноважень, а, по-друге, це ніяким чином не змінить роботу Рахункової палати. Розпочаті аудити будуть обов'язково завершені, Рахункова палата зобов'язана це зробити.

Стосовно того, хто вороги, про яких сьогодні лунало з цієї трибуни. Найбільшими ворогами країни зараз, під час війни, є брехуни і маніпулятори. Тому подивіться на себе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Мамці Григорію Миколайовичу (*Шум у залі*).

Миколо Миколайовичу, вас же ж не назвали.

Григорій Миколайович Мамка, і після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, хочу звернутися з проханням не сприймати всі заклики, у тому числі з трибуни, до кінця. Чому? Тому що хтось щось скаже, хтось щось змінить, хтось щось знає більше – це, напевно, гарний критерій, але нам необхідно самим визначатися, створювати умови, підбирати фахових людей, щоб все-таки був конституційний орган, правильно укомплектований, на базі закону, і приймав відповідні рішення, які бралися до уваги правоохоронними органами, які наділені повноваженнями щодо перевірки таких фактів.

Я хотів би послухати звіт членів Рахункової палати, чим вони займалися за державні кошти за період часу, на який вони призначалися. Тому що у всіх висновки різні, які рішення щодо їхньої роботи, нам невідомо. Треба, щоб вони звітували. Надіюся на комітет, що він на конкурсі відбере достойні кандидатури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 85 Конституції України, статті 208² Регламенту Верховної Ради України, статті 20 Закону України «Про Рахункову палату» ставлю на голосування питання про звільнення з посад членів Рахункової палати: Богуна Віктора Павловича, Дідика Андрія Миколайовича, Іванової Ірини Миколаївни, Майснера Андрія Васильовича, Невідомого Василя Івановича, Огня Цезаря Григоровича, Яремчука Ігоря Миколайовича.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Я прошу профільний комітет разом з Апаратом оформити постанову за наслідками прийнятого нами рішення.

Дякую, колеги.

Рухаємося далі, шановні колеги. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення спроможності наглядових рад закладів охорони здоров'я та продовження спрощеного періоду реорганізації в державні некомерційні підприємства» ([№ 10094](#)). Друге читання.

Ми домовилися, буде виступ Юлії Володимирівни, 5 хвилин, і поставлю на голосування поправку 23, на підтвердженні якої наполягає фракція «Батьківщина». Правильно? Більше ніхто не наполягає?

Будь ласка, Юліє Володимирівно, 5 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, наша команда підтримує більшу частину цього законопроекту. Але є одна деталь, одна «родзинка», яку підтримати в жодному разі не можна. Це стосується фізкультурно-спортивної реабілітації людей з інвалідністю. Насправді цим законопроектом взагалі анулюється цей напрям, анулюються практично всі структури, які цим займаються, наноситься дуже серйозний удар по спортсменах-паралімпійцях. Дивно, що поправку 23 проголосували в залі.

У мене в руках звернення Національного комітету спорту інвалідів України з проханням не підтверджувати поправку 23, не дати їй пройти, бо все, що будувалося десятиліттями для фізкультурно-спортивної реабілітації людей з інвалідністю, практично буде зачищено і зруйновано.

Дорогі друзі, думаю, нам дуже уважно треба сьогодні ставитися до людей з інвалідністю, особливо під час війни, коли наші військові мають такі серйозні поранення, і саме фізкультурно-спортивна реабілітація може повернути цих людей до нормального життя. До речі, це доведено абсолютно всіма медичними дослідженнями.

Нам пояснюють, якщо поправку 23 скасувати, треба буде якихось лікарів наймати в реабілітаційні центри. Та, дорогі друзі, там і так є лікарі. Після мого виступу хоче взяти слово одна із депутаток, яка розповідатиме, як важливо зберегти поправку 23, навіть незважаючи і не звертаючи увагу на Національний комітет спорту інвалідів України. Ну, це нечесно. Якщо у нас сьогодні відкрита дискусія з громадянським суспільством, то профільний комітет був зобов'язаний запросити Національний комітет спорту інвалідів України для обговорення цього законопроекту, щоб послухати їхню думку, проаналізувати їхнє ставлення, внести ті поправки, які вони хочуть. Ну, як можна викреслити цілий Національний комітет спорту інвалідів України з обговорення, просто викреслити цих людей з життя? Яке ми маємо на це право?

Тому я прошу поставити поправку 23, якою позбавляють наших людей з інвалідністю права на фізкультурно-спортивну реабілітацію, на підтвердження. Я прошу, незалежно від того, що зараз, після мого виступу, розповідатимуть вам з цієї трибуни, як все добре і як все класно, не голосувати за це, тому що є звернення безпосередньо тих людей, по яким б'є норма цієї поправки. Дослухайтеся до них.

Хочу сказати, що з цієї трибуни я багато разів просила вас за щось не голосувати, у тому числі за гральний бізнес. Ви пам'ятаєте, так? А тепер не знаєте, як з цим розхльобуватися, тому що тільки за 2023 рік 104 мільярди гривень онлайн-гральні казино витягнули із кишень українців. 104 мільярди гривень! На сьогодні в нас є дуже велика кількість людей, які захворіли на лудоманію, є залежними від грального бізнесу. Зараз ви вносите зміни до законів, тому що наслідки практично нищать українську націю.

Я вам казала про землю. Виявилось, що Сольський – найбільший корупціонер держави, який приймав закони для того, щоб користуватися посадою міністра аграрної політики і розпродавати землю, робити багато чого іншого.

Колеги, хто б що після мене не казав, прошу не голосувати за підтвердження поправки 23. Нехай запросять людей з інвалідністю і проведуть з ними консультації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Оксана Олександрівна Дмитрієва, фракція «Слуга народу». Вона висловить позицію комітету щодо поправки 23.

ДМИТРИЄВА О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, такі самі маніпуляції ми чули три роки тому, коли приймали Закон «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», що ми її вбиваємо. Але ми не вбили, а зробили ще кращою.

У поправці йдеться не про реабілітацію – вона в нас як була, так і далі відбувається в закладах охорони здоров'я, а про фізкультурно-спортивне

відновлення, яке мають проходити наші ветерани з інвалідністю у спортзалах. Якщо зараз ми приберемо цю поправку, тоді всі спортзали мають доєднати до себе лікарів з мультидисциплінарних команд, яких не вистачає в закладах охорони здоров'я, отримувати ліцензії. Хочете ви цього? Ні. Наші ветерани також цього не хочуть. Ми даємо їм спокійний доступ до спортзалів, щоб вони проходили там реабілітацію, відновлення з адаптивними тренерами.

Цю поправку підтримав комітет, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство у справах ветеранів. Дуже вас прошу підтримати її, вона дуже важлива.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, бо я ставитиму на голосування поправку 23 авторства Михайла Радуцького і його колег. Поправку враховано комітетом. Юлія Володимирівна Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету щодо цієї поправки.

Ставлю на голосування поправку 23 для підтвердження. Позицію обох сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Поправка вважається відхиленою.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення спроможності наглядових рад закладів охорони здоров'я та продовження спрощеного періоду реорганізації в державні некомерційні підприємства» ([№ 10094](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті» ([№ 10177](#)). Друге читання.

Запрошую на трибуну голову підкомітету Комітету з питань освіти, науки та інновацій Юлію Миколаївну Гришину.

Ми домовилися про такий регламент розгляду цього законопроекту: 5 хвилин – виступ Михайла Михайловича Цимбалюка, 2 хвилини – виступ В'ятровича Володимира Михайловича, і голосуємо. Ніхто на інших поправках не наполягатиме. Усе вірно?

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка, до 5 хвилин.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Шановна доповідачко! Якщо казати і порівнювати редакції законопроекту першого читання, яку ми ухвалили за основу, і другого читання, то документ, однозначно, суттєво удосконалився. Ми дякуємо членам комітету, голові робочої групи за врахування, в тому числі й частини поправок фракції «Батьківщина».

Про що законопроект? Про удосконалення розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та освітнього процесу у вищій школі. Ми даємо право студентам одночасно навчатися за декількома освітніми програмами, а також у декількох закладах вищої освіти за умови здобуття тільки однієї кваліфікації вищої освіти за кожним рівнем. Це є надзвичайно важливо. Збережено заочну і вечірню форми навчання, що є нашою принциповою позицією. Це важливо, бо є категорії громадян, у тому числі ветерани війни, які матимуть право здобувати вищу освіту за цими формами.

Наступне. До другого читання все-таки виключили внесення змін до статті 15 Закону України «Про відпустки». Це також було принциповим питанням, яке викликало найбільше дискусій.

Деталізовано терміни «індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти», «предметна область», «предметна спеціальність», «спеціалізація». Багато речей уже приведено у відповідність із європейським законодавством, і це дає нашим студентам рівні можливості для здобуття освіти як у державі, так і для вивчення досвіду наших іноземних партнерів.

Також враховано, що в разі відсутності професійного стандарту до 1 січня 2030 року присвоєння професійної кваліфікації може здійснюватися закладами вищої освіти за погодженням із Національним агентством кваліфікацій у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів.

У законопроекті чітко визначено норму щодо доручення Кабінету Міністрів підготувати нормативку, щоб норми цього законопроекту в разі його схвалення в другому читанні якнайшвидше працювали для удосконалення вищої освіти.

Шановні колеги, коли вища освіта України працює в непростих умовах конкуренції з європейською вищою освітою, важливо давати українським студентам рівний доступ до здобуття освіти.

Упевнений, цей законопроект буде проголосований у другому читанні та в цілому, буде ще одним кроком до рівного доступу до знань тих українців, які використовуватимуть свій досвід для розбудови Української держави після нашої великої перемоги.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за, до чого запрошуємо й колег.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Зараз 2 хвилини надається Володимирі Михайловичу В'ятровичу. Після цього, колеги, ми голосуємо. Прошу запросити депутатів до залу.

Будь ласка, Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» підтримала цей законопроект у першому читанні. Ми вважаємо, він наблизить нашу вищу освіту до європейських стандартів і принесе користь як студентам, так і закладам вищої освіти і в цілому нашій країні.

До другого читання в мене було дві принципові поправки. Поправка 138 покликана не дозволити закладам вищої освіти скорочувати строк навчання, не зменшуючи при цьому плати за весь час навчання. Поправкою 140 пропонується прибрати дуже несвоєчасну, на мою думку, і невикордану норму про невизнання документів про вищу духовну освіту. Хоч ці обидві поправки формально позначені як відхилені, по суті, вони враховані в остаточній редакції законопроекту. Тому я не наполягаю на голосуванні своїх поправок, закликаю колег підтримати цей законопроект у другому читанні та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти місця. Ми переходимо до прийняття рішення. Дуже важливий законопроект євроінтеграційного спрямування (*Шум у залі*).

А від комітету хто мав бути? Галайчук. Поки шановні колеги збираються, давайте надамо слово Галайчуку, який виступить від комітету.

Увімкніть мікрофон Галайчука.

Будь ласка, Вадиме Сергійовичу.

ГАЛАЙЧУК В.С., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, сьогодні комітет розглянув у рамках другого читання даний законопроект, зробив експертизу. Висновок комітету такий: законопроект не суперечить Угоді про асоціацію між Україною та ЄС. На сайті є наявний висновок про повну відповідність нашим зобов'язанням у сфері європейської інтеграції. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, почули важливе слово євроінтеграційного комітету: законопроект не суперечить.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті»

(№ 10177) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Наступний проект Закону «Про лісові репродуктивні ресурси» (№ 9116).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, два – за, два – проти чи одразу? З доповіддю, так?

Запрошую на трибуну голову Комітету з питань екологічної політики та природокористування Бондаренка Олега Володимировича.

Будь ласка, Олегу Володимировичу, до 2 хвилин.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Безумовно, цей законопроект є однією із найважливіших ланок у системі відтворення і примноження лісового фонду України. Він спрямований не лише на наближення положень нашого законодавства до вимог законодавства ЄС, а й на те, щоб створити в Україні ефективну систему використання лісових репродуктивних ресурсів, ринок обігу лісового репродуктивного матеріалу, його імпорту та експорту. Завдяки нормам цього законопроекту ми зможемо створити нову, інтегровану до стандартів Європейського Союзу систему регулювання і контролю діяльності з отримання і реалізації лісового репродуктивного ресурсу. Прийняття законопроекту забезпечить збереження та відтворення унікальних лісових екосистем, збереження генетичного різноманіття, цінного генофонду видів гібридів лісових дерев і кущів, підвищення лісистості України створенням біотично стійких деревостанів.

Шановні колеги, про що цей законопроект? Про створення фонду лісового насіння, забезпечення обміну лісовим насінням з європейськими країнами, збереження лісового насіння, створення єдиної системи для управління в цій сфері. Безумовно, норми законопроекту забезпечать створення єдиної системи для зберігання лісового насіння, відтворення та примноження лісів.

Комітет підтримав цей проект закону. Прошу всіх його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, це євроінтеграційний законопроект. Хто виступить від євроінтеграційного комітету? Нікого немає.

Іванно Орестівно, хто від вашого комітету представить рішення комітету? Незрозуміло.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Ми не встигли розглянути його до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як ви не встигли, це перше читання? Це не друге читання, Іванно Орестівно. Добре. Тим не менше, немає висновку.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Княжицькому Миколі Леонідовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, пане Голово. Це дійсно євроінтеграційний законопроект, спрямований на імплементацію Директиви Ради 1999/105/ЄС від 22 грудня 1999 року про торгівлю лісним репродуктивним матеріалом. У цілому він відповідає директиві, тому концептуально може бути підтриманий у першому читанні. Але під час підготовки до другого читання необхідно узгодити цей законопроект з чинними законами у даній сфері, зокрема із Законом «Про охорону прав на сорти рослин», яким зараз не передбачається жодного державного нагляду у сфері прав на охорону рослин, тоді як законопроектом виокремлюються лісові рослини як окремий вид садивного матеріалу декоративного типу і запроваджується інша термінологія, яка перетинається з тією, що є зараз, запроваджується нагляд.

Крім того, проектом не враховуються зміни, внесені до законодавства про охорону рослин і насінництва у 2022 році. Зокрема ідеться про закон [№ 2763-IX](#), яким імплементуються деякі директиви, регламенти ЄС і окремі положення Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин.

Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект у першому читанні, але до другого читання всі вищевказані недоліки обов'язково мають бути усунуті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Ковальчуку Олександровичу Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В. Прошу передати слово Бондаренку Олегу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Бондаренко. Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В. Шановні колеги, до законопроекту є висновки комітетів з питань інтеграції України до Європейського Союзу та з питань цифрової трансформації. Певні зауваження опрацьовані відповідно до цих висновків, комітет врахує їх до другого читання, щоб текст законопроекту максимально відповідав нормам як європейського права, так і українського законодавства. Безумовно, законопроект важливий, ще раз прошу його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Дубеля Валерія Олександровича, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

ДУБІЛЬ В.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Прошу передати слово Юлії Володимирівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, Сольського як політика вже де-факто немає, але справа його, на жаль, живе. Чудова назва законопроекту, але концептуальною проблемою проекту є те, що він не містить жодних конкретних заходів, спрямованих на відтворення лісових ресурсів, хоча у преамбулі декларує таку мету. Тобто декларація є, але в законопроекті нічого немає. Тому проект виглядає вкрай небезпечно в контексті довготривалої проблеми незаконних рубок та крадіжок деревини в Україні.

Що цікавого в цьому законопроекті і чому я згадала Сольського? Норми цього законопроекту дають можливість побудувати рекордну кількість нових лісових доріг. ДП «Ліси України» планує побудувати 500 кілометрів лісових доріг, що є абсолютно ідіотською ініціативою, яка призведе до масштабних вирубок лісів. Бо навіщо будувати 500 кілометрів доріг в лісах України, як не для вирубки лісів. Щорічно Україна втрачає тисячі гектарів старих лісів, критично важливих для збереження біорізноманіття. Більша частина таких лісів не має заповідного статусу, вони зберігалися, тому що важкодоступні через відсутність доріг.

Дорогі друзі, враховуючи, що цим законопроектом, по суті, не передбачається надійних, абсолютно фундаментальних систем захисту наших лісів, не передбачається шляхів їх відновлення, ми утримаємося, будемо працювати над законопроектом в другому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, слово надається народному депутату Бакунцю Павлу Андрійовичу, потім – Володимир Цабаль, і будемо голосувати. Запросіть народних депутатів до залу.

Павло Андрійович Бакунець. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, однозначно, в час війни страждають не лише українці, а й українські ліси. Тисячі гектарів лісів спалено, зруйновано, заміновано. Їх потрібно відновлювати.

Законопроект важливий. Він про відновлення лісового фонду після цих руйнувань. Загалом в ньому йдеться про створення фонду насіння. Безумовно, ми підтримаємо його в першому читанні, будемо подавати поправки до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Володимиру Володимировичу Цабалю. Це завершальний виступ, після цього голосуємо законопроект.

Будь ласка, Володимире Володимировичу.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, я як, думаю, і більшість депутатів у цьому залі, щодо євроінтеграційних законопроектів орієнтуємося на висновок євроінтеграційного комітету, який є аполітичним і авторитетним для всіх нас.

Я так розумію, висновок комітету є. Якщо можна, надайте ще раз слово комітету Іванни Орестівни, щоб ми його почули.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. То я ж запитував.

Іванно Орестівно, якщо можна, внесіть всю ясність. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Дійсно, проект закону був розглянутий нашим комітетом до першого читання. На нашу думку, його норми не суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням України і праву Європейського Союзу. Водночас законопроект потребує доопрацювання з метою приведення у відповідність до перерахованих в нашому висновку положень Директиви 1999/105/ЄС. Ми дуже розраховуємо на те, що профільний комітет максимально ефективно попрацює над нашими пропозиціями, які стосуються термінологічних уточнень по всьому тілу законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іванно Орестівно. Це дуже важливо. Прошу комітет взяти до уваги.

Шановні колеги, ми звершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про лісові репродуктивні ресурси» ([№ 9116](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконний обіг підакцизних товарів» ([№ 9364](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Прошу представників фракцій та груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти (*Шум у залі*).

Ви хочете, щоб ще... Тоді запрошуюю до слова Припутня Дмитра Сергійовича. Будь ласка (*Шум у залі*).

Дмитре Сергійовичу, колеги дуже хочуть почути ваш короткий виступ щодо цього законопроекту (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я дуже попросив би бути уважними, тому що процес у Верховній Раді – це дуже важлива складова вашої безпосередньої діяльності.

Отже, від авторів – народний депутат Припутень Дмитро Сергійович, потім від комітету – Сергій Костянтинівч.

ПРИПУТЕНЬ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Це ганебне явище вбиває нас зсередини, підриває нашу обороноздатність. Тіньовий ринок в Україні сягнув рекордних масштабів. Лише за 2023 рік місцеві і державний бюджети втратили 23 мільярди гривень, і це лише за рахунок незаконного обігу тютюну. Правоохоронними органами було складено 17 тисяч протоколів, але із них 10 тисяч було закрито судами за відсутності складу правопорушення.

Я прошу вас підтримати цей законопроект. Ми доопрацюємо його до другого читання, розпочнемо детінізацію на ринку підакцизних товарів.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова Сергія Костянтиновича Іонушаса з фантастичним висновком комітету. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності на своєму засіданні 12 жовтня 2023 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконний обіг підакцизних товарів» (№ 9364), поданий нашими колегами, і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти цей законопроект у першому читанні за основу. Дійсно, те регулювання, яке пропонується цим законопроектом, надасть можливість вдосконалити адміністративну та кримінальну відповідальність за ці ганебні явища. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Козирю Сергію В'ячеславовичу, фракція Політичної партії «Слуга народу».

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Прошу передати слово Дмитру Припутню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Дмитре Сергійовичу.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Можна з місця, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, це ваше право.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Шановні колеги, цим законопроектом ми хочемо чітко розмежувати межі, де починається і закінчується адміністративна відповідальність, де починається кримінальна відповідальність. Тому що в нас є такі випадки, коли притягують до кримінальної відповідальності за півтора літра спирту, а за 500 тисяч пачок тютюнових виробів, які курсують Україною без акцизних марок, відповідальності немає.

Тому прошу вас підтримати цей законопроект, щоб розпочати процес детінізації на ринку підакцизних товарів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Мороз Володимир Вікторович, депутатська група «Відновлення України».

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні друзі, я щойно приїхав з Донецької області. У мене питання і до комітету, і до всіх, хто цим переймається. На Донбасі заборонили торгувати алкогольними напоями. Але ці напої можна купити в будь-якому ларьку, магазині. Тільки Краматорськ втратив 150 мільйонів на акцизі. Ви можете собі уявити, що це за кошти?!

Харківська, Дніпропетровська, Херсонська, Запорізька області – там теж іде війна, і там живуть люди, можна торгувати алкогольними напоями і поповнювати бюджет. Коли буде наведено лад, хто цим займатиметься? Ставлю запитання комітету: хто буде за це відповідати, коли там зможуть люди нормально працювати, платити податки і наповнювати бюджет?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Павленку Ростиславу Миколайовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Ніні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Трохи дивно в той час, коли нелегальний обіг тютюнових виробів сягає понад 20 відсотків, спиртних напоїв – понад 30 відсотків, чути і бачити лише таку обмежену ініціативу. Я сподівалася, що влада працює над такими нормами, які зобов'язують правоохоронні органи не кришувати, а зупиняти незаконний обіг всієї підакцизної продукції.

Мені здається, що Комітет з питань правоохоронної діяльності мав би тісно співпрацювати з Комітетом з питань фінансів, податкової та митної політики. Я не розумію, чому так відбувається. Таке нагальне питання – десятки мільярдів втрати бюджету, і розглядається зараз як якийсь там другорядне. Ви вносите зміни до непрофільного для вас закону [№ 481/95-ВР](#) щодо державного регулювання торгівлі без питань, які розглядалися, в тому числі тимчасовою слідчою комісією, яка найбільше за всі ці роки розбиралася з цими питаннями, вносите пропозиції, які нічого не вирішують. Де той автор проекту закону, який щойно казав, що почнеться, врешті-решт, боротьба з незаконним обігом? Та нічого не почнеться. Ви почитайте всі висновки і зауваження до цього проекту закону. Він потребує не те, що доопрацювання, його потрібно повністю переписати, щоб він був дієвим. Якщо ви вже взяли через п'ять років роботи у Верховній Раді, вступили в боротьбу проти незаконного обігу підакцизних товарів, не ганьбіться, будь ласка. Якщо щось робите зараз, на п'ятому році свого життя тут, у стінах цього парламенту, то робіть кроки якіснішими. Цей проект закону абсолютно нічого не дає для боротьби з незаконним обігом підакцизних товарів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Ярославу Івановичу Железняку.

Зараз – Ярослав Іванович, потім – Михайло Михайлович, 1 хвилина, і голосування. Тому, шановні колеги, прошу займати свої місця.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Прошу передати слово Олександрі Устіновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександро Юрївно.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, цей законопроект стовідсотково потрібно підтримати. Тому що те, що зараз відбувається з підакцизними товарами, а ми зараз говоримо про алкоголь і тютюн, це ненормально. Зараз можна зупинити фуру, набиту цигарками, і людина скаже, що вона це купила тут, на ринку, і везе, за що не буде ніякої відповідальності. З цим треба боротися, особливо зараз, коли йде війна, ми в усіх партнерів просимо гроші, а самі не бачимо грошей, які в нас є.

Цим законопроектом пропонується знизити і ліміти для штрафів (зараз від 17 тисяч гривень лише за незаконні розкладки сигарет біля шкіл). Тобто за торгівлю біля школи нічого не буде, бо мінімальний штраф буде вищий, ніж той, який тобі зможуть виписати, тому що сума буде меншою.

Дуже прошу вас підтримати цей законопроект. Можу сказати, що він зараз дуже сильно покаже, наскільки працює в цьому залі тютюнове лобі. Тому що ті люди, які зараз не голосуватимуть за цей законопроект, у них точно буде свій інтерес. Я перепрошую за такі різкі слова, але це насправді так і є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. І це завершальний виступ. Після нього завершуємо обговорення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, мета прекрасна, боротися потрібно, але чи такими методами. Дивимося юридичну складову.

Автори пропонують розширити перелік об'єктів, тобто до підакцизних товарів включити все те, що до них відноситься і має похідну складову. Якщо ми говоримо про тютюн, то можна включити і попільничку, і люльку. Якщо говоримо про спиртні напої, то це і стакан та інше.

Суб'єкти. Це люди, які придбали, перевозили з підробленими акцизними марками. Вони експертизу робили? Вони можуть встановити, що це підроблена акцизна марка?

І, шановні колеги, насамкінець ми ще даємо повноваження Національній поліції складати протоколи. Нині їх складає податкова, БЕБ, нами створене. Національна поліція злочини розкриває, вони й так не встигають. Не можна підтримувати такий законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконний обіг підакцизних товарів» ([№ 9364](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Ідемо далі, колеги. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо поширення сортів бавовника в Україні» ([№ 10427-1](#)).

Колеги, ми домовилися про такий порядок розгляду питання: замість своїх поправок виступлять Юлія Володимирівна Тимошенко – до 3 хвилин, Геращенко – до 2 хвилин, Разумков – до 3 хвилин, після цього одразу голосуємо в цілому.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, до 3 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я хочу звернути вашу увагу на те, що цей законопроект, безумовно, потрібен країні. Спостерігаючи за всім, що відбувається в Україні із забезпеченням зброєю, боєприпасами, забезпеченням

нашої армії всіма необхідними видами озброєння, ми розуміємо одне – ми, українці, мусимо бути максимально самодостатніми за позиціями, якими забезпечуємо нашу армію.

Ми вдячні всім нашим друзям у світі за постачання зброї, боєкомплектів для України. Ми вдячні за кожен крок кожної країни, що підтримує нас під час війни. Водночас на сьогодні і на майбутнє має бути один висновок – треба піднімати свій військово-промисловий комплекс, аналізувати кожне підприємство, яке може забезпечувати боєздатність нашої армії. Для кожного такого підприємства потрібно створювати спеціальну програму, яка дає можливість запустити їх виробництво на повну потужність. Якщо у нас є потенціал виробництва, нам потрібно забезпечити фінансовими ресурсами кожне підприємство оборонно-промислового комплексу. Але на сьогодні так не відбувається, і ми дуже радіємо, що цей законопроект є одним із тисячі кроків, які нам потрібно зробити, щоб ми, українці, самі мали можливість забезпечувати боєздатність нашої армії у стратегії сьогодення. Ним пропонується відновити вирощування на території України бавовнику, що є необхідною сировиною для того, щоб забезпечити виробництво певних видів боєкомплектів, потрібних для нашої армії.

Тому ми просимо проголосувати за цей законопроект одностайно як частину забезпечення боєздатності нашої армії.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Геращенко. Будь ласка, 2 хвилини. Потім – Дмитро Разумков, 3 хвилини, і голосуємо за законопроект.

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, дуже шляхетна мета цього законопроекту – сприятливі умови для ресурсних потреб Збройних Сил України. Дійсно, сьогодні Збройні Сили України потребують посилення у багатьох сферах, і в цьому контексті ми виступаємо за те, аби парламент посилив і свою контролюючу функцію щодо того, що відбувається у військово-промисловому комплексі.

Ми хочемо поінформувати і українців, і колег з парламенту, що за відсутності повноцінної «години запитань до Уряду» в нас немає можливості поставити запитання профільним міністрам, віце-прем'єр-міністрам, що відбувається з військово-промисловим комплексом, зі зброєю, з тиловим забезпеченням, з одягом, снарядами, порохом – з усім. Немає в кого запитати про це. Фракція «Європейська солідарність» вирішила організувати фракційні зустрічі з міністрами. Ми направили відповідні листи Прем'єр-міністру України, профільним міністрам: Кубракову, Галущенко, Умерову, Федорову, який чомусь

займається дронами, але від жодного міністра протягом двох місяців ми не отримали нормальної відповіді на наше листування щодо дати такої зустрічі, і це абсолютна ганьба, неприпустима у парламентсько-президентській республіці.

Ми звертаємося до Голови Верховної Ради України з проханням цей наш виступ сприймати як депутатський запит, хоча й запити місяцями тут не оголошуються, щодо необхідності посилення контролюючої функції парламенту, особливо коли йдеться про військово-промисловий комплекс. Знаєте, порох у державі дійсно має бути, але дуже важливо, щоб ті, хто відповідають зараз за ВПК, не тільки брали гроші, невідомо куди їх витрачали, як це відбувається в нинішньому уряді, а й звітували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Це завершальний виступ, після цього одразу голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, на минулому засіданні ви проголосували за мобілізацію (227 голосів) без демобілізації. У мене запитання до тих, хто виключив демобілізацію: вам вистачило совісті, сил, насаги поїхати і подивитися в очі захисникам? Як ви додому повернулися, зокрема мажоритарники? Нормально все сприймалося?

Паралельно з цим ви зробили велику погану послугу для економіки держави. Усі бачили кількість переоформлених авто? Це вже відбувається. Чому? А завдяки тому, що ви проголосували за цей законопроект. Ви робите все для того, щоб люди не повернулися в країну ні під час повномасштабного вторгнення, ні після нього. Відповідно до якого закону за якими нормами зараз заблоковано видачу паспортів? Ви порушуєте закони і Конституцію України, міжнародні договори. Я не кажу добре це чи погано, ви просто, як завжди, порушуєте закон. Як ви будете вимагати від людей його виконувати? Ви приведете економіку до мінусу, звільнятимуться, вже звільняються, люди, щоб їх не відправили з підприємств до ТЦК. Ви заклали це в закон про мобілізацію.

Скажіть, будь ласка, як ви будете наповнювати бюджет, який вам дуже потрібен, адже за два роки повномасштабного вторгнення ви як партії, які знаходяться в цьому залі, отримали 1,6 мільярда гривень. Скажіть, будь ласка, ви не хотіли б це віддати на армію? Коли розглядався бюджет, я не бачив керівника партії «Слуга народу»... *(Шум у залі)*. Я бачу, що ви зараз у залі, то не виходьте. Скажіть, як «Слуга народу» отримала за два роки 1,2 мільярда гривень, і скільки із цих коштів ви передали на ЗСУ. Ви скажете, що передали. Я знаю, що є певна сума, а куди пішли інші гроші, на які газети?

Зараз ви розглядаєте законопроект про бавовник. Він правильний, за нього дійсно треба голосувати, щоб наповнювати бюджет, а не виділяти гроші на партії. Усі ці кошти мають іти на потреби української армії, на виплати нашим захисникам, а не на газетки, єдиний марафон і все інше, куди ви їх витрачаєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Була названа фракція «Слуга народу», тому вона має право на репліку (*Шум у залі*). Почитайте Регламент, там написано, що право на репліку мають, у тому числі й фракції. «Слуга народу» – фракція (*Шум у залі*). Ви ж попросили, я даю їй право на репліку.

Шуляк. Будь ласка.

ШУЛЯК О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Дмитре, за можливість сказати, скільки партія «Слуга народу» спрямувала коштів бюджетного партійного фінансування на ЗСУ. У цьому році вже перераховано 180 мільйонів гривень на засоби РЕБ, в минулому році було перераховано 130 мільйонів гривень на «Стугну-П». На сьогодні ми єдина партія в парламенті, яка перерахувала гроші в такому об'ємі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я хочу повернути вас у реальність. Наразі ми розглядаємо законопроект про поширення сортів бавовника в Україні. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо поширення сортів бавовника в Україні» ([№ 10427-1](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 291.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, йдемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення енергетичної ефективності» ([№ 10393](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, може, два – за, два – проти? (*Шум у залі*). З трибуни? Тоді від комітету Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні

колеги, ви бачите, яка сьогодні складна ситуація в енергетиці: ворог обстрілює нашу енергетичну інфраструктуру, електростанції, підстанції «Укренерго». Тому для нас сьогодні надзвичайно важливо не просто відновити генерацію, щоб електроенергія вироблялася, не просто відновити мережі, щоб електроенергія транспортувалася, а й звернути увагу на нашу енергоефективність, щоб ми максимально ефективно використовували наші енергетичні ресурси.

Відповідний законопроект спрямований на вдосконалення державної політики у сфері енергоефективності. Прошу вас підтримати в першому читанні законопроект № 10393. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рішення комітету таке саме, правильно, Андрію Михайловичу? Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи в обговоренні цього питання: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Лис Олені Георгіївні, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЛИС О.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Нагорняку Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Нагорняк. Будь ласка.

НАГОРНЯК С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 199, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, добрий день! Ви всі добре бачите, що вчора і сьогодні в енергосистемі зберігається дефіцит, і це лише квітень. Що нас очікує в теплі і жаркі дні влітку і, на жаль, взимку, ми всі добре усвідомлюємо. Тому сьогодні маємо всі працювати не лише над відновленням нашої енергосистеми, генерації і систем передачі, а й заощаджувати, починаючи з народних депутатів і завершуючи нашими енергетиками. Маємо заощаджувати кожен кіловат електроенергії, кожен гігават тепла і кожен кубометр газу.

Законопроект спрямований на те, щоб врегулювати питання енергоефективності в державі. Сьогодні ми повинні зробити все можливе, щоб економити і заощаджувати такі важливі кіловати електроенергії, кубометри газу і гігавати тепла. Прошу підтримати цей законопроект сьогодні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Руцишину Ярославу Івановичу, фракція політичної партії «Голос».

РУЩИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Інно Романівно.

СОВСУН І.Р. Фракція «Голос». Колеги, законопроект, звичайно, можна підтримати, але давайте не робити вигляд, що технічні зміни в системі управління енергоефективністю розв'яжуть ті проблеми, які зараз є. Проблеми є кричущими, і нам треба чесно і відверто говорити про нинішню ситуацію в енергетичній системі. На фоні цього мені дуже прикро і дивно бачити позицію мовчання великою мірою з боку уряду. Ще дивнішим є заяви, як відповідь на обстріли енергетичної інфраструктури, які відбулися протягом останнього місяця, – Міністерство енергетики хизується тим, що почалося будівництво атомних блоків. Друзі, атомні блоки, якщо і будуть колись побудовані, то через 10 років. Ті проблеми, які зараз є, потребують значно швидших і нагальніших рішень, у тому числі чіткої і зрозумілої комунікації з іноземними партнерами, що саме нам потрібно для того, аби вже влітку ми не зіткнулися з масовими відключеннями електроенергії.

Нам необхідно це питання піднімати на *Ukraine Recovery Conference*, яка відбудеться в Берліні, але з максимально чіткими запитамі, які має озвучувати відповідне міністерство та уряд у цілому. Уряд уже зараз повинен чітко комунікувати з громадами, що вони можуть зробити для того, аби підготуватися до вже літніх відключень електроенергії, які неunikнено будуть. Необхідно комунікувати з бізнесом, говорити про те, які рішення для них можуть працювати, аби обіцянки розподіленої генерації, про які вже так довго говорять на всіх каналах телебачення, зрештою, ставали реальністю.

Потрібно пояснювати громадянам, говорити правду про те, наскільки критичною є система в сьогоднішньому моменті. Якщо ми будемо просто мовчати про це або приймати технічні рішення, то, навіть, якщо вони під правильними гаслами енергетичної ефективності, на превеликий жаль, це не розв'яже тих проблем, які зараз накопичилися в системі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ніна Петрівна Южаніна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Прошу передати слово Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Бондар. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий

округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, колеги. Фракція «Європейська солідарність». У вівторок наш комітет мав виїзне засідання в Харкові, де ми побачили ефективність Кубракова, Найєма щодо використання коштів для захисту наших енергетичних об'єктів. Побачивши це все своїми очима разом з членами комітету, більшість із яких зі «Слуги народу», ми вирішили поїхати ще на передову в підрозділи, подивитися, як в них проходить життя, як ефективно вони використовують усе, що надає їм держава. Колеги не дадуть збрехати, першими словами, якими зустріли нас комбриги, до речі, ті, які були присутні тут у день прийняття закону про мобілізацію: якого милого ви нас смикнули з передової на той ваш влаштований цирк, вашу масовку?

Наступним питанням в нас було – ефективність прийняття закону щодо військового ПДФО, який забрали з місцевих бюджетів. Вони показали 10 відсотків, які надходять від держави, – це дрони, а деколи навіть не 10 відсотків, решта – це волонтери. І коли голова комітету запитав у грубій формі: то виходить ми нехороші люди? Він отримав відповідну киваючу відповідь. Комбриги розказували, що прибувши до Верховної Ради, вони думали, що послухають їхню думку щодо закону про мобілізацію. Але нічого цього не було.

Тому ефективність, у тому числі енергетична, це дуже добре, але її треба правильно реалізовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соколов Михайло Володимирович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

СОКОЛОВ М.В. Дякую. Прошу передати слово Кучеренку Олексію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я прослухав епічні виступи щодо енергетики, енергоефективності. Прочитайте уважно, про що цей законопроект. Якщо ви не розумієте, я вам просто поясню. Два роки тому Державне агентство з енергоефективності забрали з Міністерства енергетики (чому воно там було, це взагалі нісенітниця) і передали Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури. Минуло два роки, зараз цим законопроектом вносять певні зміни до законодавчих актів.

Давайте далі проаналізуємо. Передасть Міненерго Мінінфраструктури якісь примірні специфікації – це непогано. Є визначення декарбонізації. На сьогодні, повірте мені, декарбонізація – це наше світле майбутнє, а не реалії. Щодо місцевих енергетичних планів. Давно треба було їх запровадити, але хочу сказати одне: тут має бути жорстка, послідовна політика стосовно цих енергетичних планів, а не якийсь добровільний договоришок.

До чого я веду? Нічого поганого цей законопроект точно не несе, але якщо ви очікуєте якоїсь революції, то, гарантую, її не буде. Тому в мене і фракції «Батьківщина» є запитання до шановного керівництва уряду. Де державна програма енергозбереження в житловому фонді, яку ви мали розробити два роки тому? Немає. Де державна програма енергомодернізації комунальних теплокомуненерго? Немає. Де державна програма енергомодернізації водоканалів? Немає. Де чіткий план дій стосовно реальної енергоефективності, енергозбереження? Окрім гасел, конференцій та круглих столів, вибачте, нічого немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, займіть місця, ми переходимо... Ще хто? Колтунович?

Будь ласка, Олександр Сергійовичу, 1 хвилина. Після цього голосуємо.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! Уряд, як завжди, генерує не завжди конкурентний контент, але в даному разі я хотів би звернути увагу на ті норми, які не прозвучали. Наприклад, декарбонізація. Думаю, нам не потрібно актуалізувати це поняття, оскільки ми всі розуміємо хоча б у зовнішній торгівлі, наскільки важливим є поняття «вуглецевого сліду». Це перший момент.

Другий момент. Важливим у законопроекті є норма щодо запровадження загальнодержавних зважених коефіцієнтів викидів парникових газів, що утворюються внаслідок споживання кінцевої енергії.

І третій момент, на який я хотів би також звернути увагу, – коефіцієнти викидів парникових газів визначатимуться в числовому еквіваленті викидів. Далі пропонується вже і методика, і щодо впровадження відповідних директив.

Чого немає в цьому документі і що має бути в інших документах, наприклад, в податковому, митному законодавствах? Усі стимули мають регулюватися відповідними ставками, в протилежному випадку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили розгляд законопроекту. Прошу зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення енергетичної ефективності» ([№ 10393](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи початкової загальновійськової підготовки» ([№ 11092](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 11092 до порядку денного сесії.

Шановні колеги, прошу підтримати дану пропозицію. Прошу голосувати.
«За» – 286.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

На трибуну запрошую Грищука Романа Павловича для представлення законопроекту. Прошу коротко. Після цього переходимо до обговорення. Комітет також скаже своє вагоме слово.

Будь ласка, Романе Павловичу, вам слово.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Навчального предмета «Захист України» немає в національному мультипредметному тесті, він не потрібен для вступу в заклади вищої освіти, старшокласники не займаються з репетиторами, щоб підтягнути свій рівень знань з цього предмета. Але коли ми говоримо про державу, про її інтереси, про наше майбутнє, цей предмет, який вивчається в школі, критично важливий. Після перемоги в цій війні, після її завершення загроза з півночі нікуди не дінеться, вона буде постійною для нашої держави. Тому надзвичайно важливо в системі середньої освіти вчити наших учнів захищати Україну. І це не тільки і не стільки про те, як це робити, скільки про те, навіщо це потрібно робити.

Зараз Міністерство освіти і науки проводить реформу предмета, змінює його стандарт, зміст, закладені кошти в перепідготовку викладачів та обладнання кабінетів. Цим законопроектом ми об'єднуємо два поняття, які є в нашому законодавстві, – допризовна підготовка і початкова загальновійськова підготовка. Це потрібно для того, щоб Кабінет Міністрів свої нормативно-правові документи привів у відповідність до тих змін, які плануються щодо цього предмета.

Я дуже прошу вас підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Павловичу.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Михайлович Завітневич. Будь ласка, позиція комітету.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи початкової загальновійськової підготовки» (№ 11092), поданий народним депутатом України Грищуком та іншими народними депутатами України.

Комітет рекомендує Верховній Раді України включити проект закону № 11092 до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу, доручивши комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Роман Павлович Грищук, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Я з місця. Друзі, впевнений, кожен із нас у школі вивчав цей предмет, який тоді називався ДПЮ. Зазвичай цей предмет не був таким, що його хотілося вивчати, приділяти йому свій час. Зараз відбувається реформа предмета «Захист України», щоб він став для наших старшокласників важливим і цікавим. Відповідно для цього і проходить оновлення програми і перепідготовка викладачів.

Я дуже прошу підтримати цей законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тут, в президії, наразі дискусія щодо ДПЮ. Це дуже не гендерна назва предмета в школі.

Інна Романівна Совсун, фракція «Голос». Будь ласка.

СОВСУН І.Р. Фракція «Голос» відповідає на запит з трибуни Верховної Ради. З-поміж інших змін, які відбуватимуться з предметом «Захист України», який багато хто із вас знає як ДПЮ, буде скасовано розподіл на так звані плани 1 і 2 – розподіл на хлопчиків та дівчаток, де хлопчиків вчать стрійовій підготовці, бігати з автоматом і таке інше, а дівчаток – накладати косинкові пов'язки, що

абсолютно не потрібне в практичному житті. Ось це вже зараз буде скасовано. Я це знаю, тому що маю честь бути безпосередньо долученою до розробки цієї програми, і, звичайно, закликати залу підтримати і законопроект, і цю програму.

Законопроект насправді поверховий, ним намагаємося скоригувати загальну рамку. Але найголовніше – що відбуватиметься безпосередньо в шкільних аудиторіях. І тут важливою є нова модельна програма, яку має затвердити Міністерство освіти і науки за погодженням Міністерства оборони, щоб уроки, на яких отримують знання діти з цього предмета, були цікавими, щоб це був не просто сьомий урок у п'ятницю, який можна прогуляти чи замінити на предмет, який викладає класний керівник. Предмет має викладатися фахівцями, які дають сучасні знання, щоб діти змогли навчитися користуватися сучасними технологіями, дізнатися, що таке НАТО, зрозуміти, що таке захист країни, якою може бути їхня роль у її захисті. Тобто законопроект, який ви бачите і який може видаватися дещо технічним, вносяться дуже суттєві зміни до викладання цього предмета.

З трибуни хочу подякувати всім тим, хто долучений до реформи. Дуже сподіваюся, що вже з 1 вересня нам вдасться її запустити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Колеги, чесно кажучи, радіємо такій однодумності в залі. Очевидно, що захист держави – це важлива місія для чоловіків і жінок. Тому у школі хлопці і дівчата цьому предмету мають приділяти однакову увагу.

Я закінчувала ще радянську школу і повністю погоджуюся з тим, що ненормально, коли хлопці вчать володіти зброєю, а дівчата – лише тактичною медициною. Тут потрібно об'єднати ці зусилля.

Ми категорично за цей предмет. Дуже пишаємося, що в попередньому скликанні з колежанками багато зробили для того, аби українські дівчата отримали право навчатися на військових спеціальностях. І сьогодні у військових училищах, у тому числі в Київському військовому ліцеї імені Івана Богуна, є курси для жінок, які освоюють військові професії.

Ви знаєте, нещодавно з колегами ми побували на полігоні, який було побудовано після прийнятого нами в минулому році закону для навчання вже не школярів, а нових мобілізованих. Хочемо сказати, що в парламенті ми повинні більше приділяти уваги посиленню та підтримці навчання мобілізованих і всіх українців перед тим, як їх відправлятимуть уже в умови бойових дій.

Що ми хочемо сказати про полігон? Важливо, що там інструктори мають не просто відповідну освіту, а пройшли бойові дії. Але є категоричні проблеми щодо забезпечення мобілізованих. На навчання видається одна бойова граната в місяць. Уявіть, як потім себе вести в умовах бою, коли ти раз у житті тримав цю бойову

гранату. Тому ми ще і ще раз пропонуємо Верховній Раді України приділяти більше практичної уваги і закону, і контролю над тим, що відбувається із забезпеченням і допомогою Збройним Силам України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка. Після цього ще Мамка, і будемо голосувати.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Дякую, шановний пане Голово, і дякую Юлії Тимошенко за передане слово.

Шановні колеги, законопроект, як на мене, системний, відновлює або по-новому розкриває сутність предмета, який стає державною політикою. Принагідно хочу подякувати Олені Кондратюк і тим народним депутатам попередніх скликань, які зробили серйозний крок до того, щоб жінки нарівні з чоловіками захищали свою державу. Честь і хвала! І та кількість жінок, які сьогодні служать у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, ще раз підкреслює, що Україна відповідає стандартам НАТО у захисті своєї держави.

Щодо законопроекту. Змінюється державний підхід до шкільної програми, більше того, до системи військової підготовки у спеціалізованих коледжах, де готується майбутня військова еліта як чоловіків, так і жінок, де є ґрунтовна підготовка. У школах повинні бути створені нові класи вже не допризовної підготовки, бо строкову службу скасовано, а початкової загальновійськової підготовки, щоб кожен майбутній громадянин держави, коли стане повнолітнім, знав ази, як захищати свою державу, мати елементарні знання з володіння зброєю, боеприпасами, долікарською допомогою, розумів, де він буде, якщо в державі, не дай Боже, небезпека. Голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка. Після цього голосуємо за цей дуже важливий законопроект.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати, коли держава надає право, обов'язки і можливості для навчання захисту держави, її кордонів, це вже дуже добре. Але ми повинні розуміти, що це не буде загальним правилом щодо навчання військової підготовки у дошкільних, шкільних закладах та закладах вищої освіти. Ми повинні розуміти, де ми візьмемо викладачів, бо інструктори, які пройшли війну і знаходяться на безпечній території України, без педагогічної освіти не можуть навчати громадян такого віку. Тому перший критерій, який нам треба врегульовувати додатковим законодавством, – це навчання. Але як можемо вчити дітей, коли народні депутати не в темі і не в курсі. Треба...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Шановні колеги, є пропозиція перейти до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця (*Шум у залі*).

Григорію Миколайовичу, всі зрозуміли про курси для депутатів. Просто вимкнули ваш мікрофон, бо час закінчився.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи початкової загальновійськової підготовки» ([№ 11092](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 291.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок до законопроекту № 11092 для підготовки його до другого читання. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку ведення військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану» ([№ 11143](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту закону № 11143 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

До слова запрошується Федієнко Олександр Павлович. Він доповідатиме і від авторів, і від комітету, тому до 4 хвилин. Але якщо вкладетесь швидше, буде краще. Далі: два – за, два – проти.

Будь ласка, Олександр Павловичу.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги. Законопроектом № 11143 вносяться зміни до законів України: «Про оборону України», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про основні засади забезпечення кібербезпеки», «Про хмарні послуги», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів». Ці зміни спрямовані на удосконалення порядку ведення військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану. Єдиний

державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів призначений для цифрового ведення військового обліку, збору та обробки відомостей, які необхідні для ефективної мобілізації та рекрутингу. Відсутність цифровізації процесу надання статусу учасника бойових дій робить його непрозорим, незручним, повільним та створює корупційні ризики. Думаю, ви всі знаєте, як зараз достатньо складно отримати статус учасника бойових дій.

Законодавством не передбачається належних інформаційних взаємодій для збору даних, необхідних для ефективного функціонування відповідного реєстру. Після прийняття даного проекту закону очікується поліпшення процесу визначення статусу та забезпечення захисту прав осіб, які брали участь у бойових діях. Впровадження проекту закону дозволить забезпечити повноцінний захист систем від кінетичного знищення в зоні досяжності ворожих засобів ураження, дозволить повноцінно використовувати всі переваги сучасних хмарних технологій, а також покращить можливості інформаційної взаємодії з країнами-партнерами.

Друзі мої, було багато дебатів і дискурсів на засіданні комітету під час прийняття рішення про голосування цього законопроекту в першому читанні. На чому хочу наголосити. Дивіться, питання кіберзахисту, кібербезпеки. Міністерство оборони України багато разів казало, що хоче саме розробляти політики, не залежати від Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, хоче співпрацювати зі стандартами НАТО тощо. Ми дозволяємо їм це робити. Розуміємо, що ця установа співпрацює з нашими міжнародними партнерами і вони повинні працювати в тих стандартах, в яких працюють.

Наступне питання – збір інформації з інших реєстрів. Були дебати, думаю, зараз будуть виступи щодо цього, але між першим і другим читаннями ми можемо це трохи підкорегувати. Хочу наголосити, що для того, щоб запрацював механізм рекрутингу, ми повинні збирати максимальну інформацію про тих військовозобов'язаних, які хочуть у подальшому стати військовослужбовцями, щоб вони могли ефективно застосувати свої знання і вміння у Збройних Силах України.

Є величезне питання щодо хмарних обчислювальних середовищ. Візьмемо Харків, який частково знеструмлений, бо вчора було влучання в критичну інфраструктуру (у вежу). Наші дата-центри також можуть бути під обстрілами. Тому дозволяється обробка інформації, яку виробляє Міністерство оборони України і Генеральний штаб Збройних Сил України, що працюють з партнерами, щоб все знаходилося в хмарному середовищі і в наших партнерів. Чітко виписані запобіжні механізми, щоб інформація не могла потрапити до ворога – росії або країн, які знаходяться під санкціями.

Друзі мої, звертаюся до вас з проханням підтримати цей законопроект. Він був розроблений разом з Міністерством оборони України, Службою безпеки України, погоджений з усіма інституціями.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Павловичу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Заремському Максиму Валентиновичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бакумову Олександрю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, вказаний законопроект є досить актуальним, і я закликаю всіх вас підтримати його. Ним вирішується багато питань щодо обробки інформації з обмеженим доступом, зокрема в системах Міністерства оборони України, впровадження відповідних спеціалізованих профілів безпеки, а також інформаційної взаємодії Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів з іншими системами, у тому числі системами, які ведуть інші центральні органи виконавчої влади, Міністерство внутрішніх справ тощо.

Однак я зараз звертаюся до автора законопроекту і всіх інших колег, які його підписали. Я пам'ятаю той момент, коли нам всім його пропонували підписати, але не підписав, тому що маю до законопроекту зауваження. Звертаюся до голови комітету: будь ласка, виправте до другого читання спірні моменти, пов'язані з персональними даними призовників, військовозобов'язаних та резервістів. Ну, навіщо Міністерству оборони обробляти інформацію щодо кожного виїзду за кордон військовозобов'язаного? Він же ж не перебуває з вами в трудових відносинах. Навіщо інформація про в'їзд і виїзд? Навіщо повна інформація про родичів, членів сім'ї? Це занадто, це реальне втручання в приватне життя громадян. Нам усім треба зберегти баланс обробки інформації заради досягнення мети – забезпечення національної безпеки, але одночасно не втручатися в приватне життя громадян.

Тому до другого читання, будь ласка, пане Олександрє Завітневич, члени комітету, зверніть на це увагу і приберіть ганебні норми.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Степану Івановичу Кубіву, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я реально подивляюся вам, товариство. Ви створюєте проблеми, а потім пробуєте героїчно їх розв'язувати. Уже давно пропонувалося прийняти законопроект, зокрема той, який подала «Європейська солідарність», про автоматичне спрощене отримання статусу учасника бойових дій протягом шести днів для кожного учасника бойових дій. Це, звичайно, для вас всіх було неприйнятно, бо як же ж так розглядати і приймати законопроект, який подала опозиція – «Європейська солідарність».

Зараз пропонується прийняти законопроект, який має купу норм, які повторюють норми, прийняті в інших законах і вже дійсні. Слушно було сказано попереднім доповідачем, що занадто великий масив інформації пропонується збирати про кожного громадянина, по суті, контролювати, чи громадянин дихає чи не дихає, куди ходить щодня, розміщати цю всю інформацію за кордоном. Ну, як мінімум, у нас тут поки що не концтабір, щось забагато ви собі дозволяєте.

Також хотілося б наголосити, що зараз критично важливо приймати законопроект, який розв'язав би проблему УБД. У нас сотні тисяч військовослужбовців не мають цього статусу, провівши понад два роки в боях на передовій. Окрім того, ви своїм затягуванням і неприйняттям потрібних законопроектів створюєте шалені проблеми для військових підрозділів і для волонтерів, які не можуть належним чином передавати техніку, гуманітарну допомогу, бо там прописано, що без оподаткування іде для учасників бойових дій, а більшість військовослужбовців досі не мають цього документа.

Тому я вас закликаю не дурницями займатися, а прийняти терміново законопроект [№ 9681](#) про отримання УБД за шість днів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Вороньку Олегу Євгеновичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день. Пане Голово, прошу передати слово Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Я не буду повторювати всі ті зауваження, які озвучили попередні виступаючі. Дійсно, цей законопроект містить в собі дуже багато спірних моментів, у тому числі й корупційних ризиків. Усі моменти, які тут прописуються, окремо діють, і, звичайно, будь-який військовослужбовець, резервіст, призовник, заповнює анкету, де всі ці питання висвічує. Які органи перевірятимуть це все? Звідки людина знає, їздили його родичі кудись чи не їздили, притягувалися до кримінальної відповідальності чи ні? Якщо це в анкеті – це одне, а якщо це прописано в законі, це вже кримінальна або якась інша відповідальність для нього. Переборщили. Мені здається, і так все закладено: і порядок визнання, і хто є ветераном чи не ветераном – усе є. Навіщо це робиться, я не розумію. Чесно кажучи, не тільки я не розумію, а й попередні виступаючі. Тому до другого читання, якщо хтось буде підтримувати його в першому, необхідно привести норми законопроекту до здорового глузду.

Стосовно безпеки – теж незрозуміло. Усі зібрані дані зберігатимуться будь-де. Незрозуміло, з якою метою це все робиться. Для більшого контролю чи, навпаки, для розголошення всього цього?

Тому закликаю до другого читання виправити всі зауваження, які колеги і я висвітили, тільки тоді можна на цій умові підтримувати в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершальний виступ – Совсун Інна Романівна.

Я так розумію, слово передаєте Роману Васильовичу. А, ще буде Михайло Михайлович Цимбалюк.

Костенко Роман Васильович, фракція «Голос». Будь ласка. Потім – Цимбалюк, і голосуємо.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги! У принципі, з цієї трибуни звучать правильні речі стосовно даного законопроекту. Ми маємо зрозуміти, що попри те, що маємо робити все, щоб наша мобілізація покращувалася, питання обліку мають бути полегшені, не потрібно перегибати в цьому напрямі, збирати розлогі дані про родичів військовослужбовців.

Це питання розглядалося на засіданні комітету, коли приймали закон про мобілізацію. Ми відклали його, тому що зрозуміли, що це реально багато інформації, і члени комітету не погоджувалися з цим.

Тому ще раз наголошую, ми підтримуватимемо цей законопроект за умови, що до другого читання він буде виправлений, жорсткі питання щодо втручання в особисте життя родичів військовослужбовців буде переглянуто.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Завершальний виступ.

Прошу запросити народних депутатів до залу. Після цього будемо голосувати.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Коротко про законопроект. Є позитивні норми. У законопроекті чітко вказані посадові особи військових частин, які відповідають за повідомлення кол-центрам протягом 10 днів про тих осіб, які є учасниками бойових дій, щоб їх внесли до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів. Там чітко вказується, протягом якого терміну автоматично присвоюється статус учасника бойових дій. Це дуже важливо, бо десятки тисяч військовослужбовців очікують на це.

Наступне. Насправді висока довіра до Збройних Сил України. Дається право військовим володіти інформацією, обробляти її, зберігати її в одній із країн НАТО. Але, погоджуюся з колегами, є надмірне бажання володіти тими реєстрами, які не мають жодного відношення до безпеки і оборони.

Тому давайте спільно доопрацюємо до другого читання. «Батьківщина» підтримує цей законопроект у першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу займати місця. Ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку ведення військового обліку та набуття статусу ветеранів війни під час дії воєнного стану» ([№ 11143](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 242.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок до законопроекту № 11143 для підготовки його до другого читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 205.

Рішення не прийнято.

Будемо готувати 14 днів.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких Законів України щодо виконання Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України завдань, пов'язаних із забезпеченням безпілотними системами, засобами радіоелектронної боротьби та пасивної протидії технічним розвідкам» ([№ 11144](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту закону № 11144 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександра Михайловича Завітневича.

Будь ласка, Олександр Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги, темпи сучасного виробництва безпілотних систем, а також боєприпасів до них, вимагають здійснення відповідних випробувань всіма державними замовниками у сфері оборонних закупівель. Зокрема Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України забезпечує такими виробами Службу безпеки України, Національну гвардію України, Національну поліцію України, Державну прикордонну службу України та інші сили безпеки та оборони. Однак законодавчі обмеження, наявні в чинній редакції Закону «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України», не дозволяють здійснювати відповідні закупівлі та забезпечувати їх постачання. Закупити літальні апарати можуть, а бойові частини та боєприпаси до них – ні.

Крім того, виникає фактична потреба в залученні підрозділів Держспецзв'язку до проведення відповідних тестів і випробувань, зокрема з використання боєприпасів та бойових частин. Усе це потребує законодавчого унормування.

Тому прошу підтримати цей законопроект у першому читанні за основу з доопрацюванням його до другого читання, звісно, з урахуванням зауважень ГНЕУ і деяких ЦОВВ.

І ще, колеги, декілька секунд. Деякі із вас запитували, чи це властиві повноваження для Держспецзв'язку. Не властиві, але давайте згадаємо, яка служба підставила плече, коли два роки тому, навіть більше, почалося повномасштабне вторгнення. Ви пам'ятаєте, ми приймали закон щодо захисту критичної інфраструктури, кіберзахисту, і ця служба взяла на себе ці невластиві повноваження і зараз їх виконує.

Тому прошу підтримати цей законопроект у першому читанні. І ще один момент. Сьогодні на складах цієї служби знаходяться тисячі дронів, які потребують боєприпасів до них.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Володимир Михайлович В'ятрович, фракція «Європейська солідарність».
Іонова Марія Миколаївна. Будь ласка.

ІОНОВА М.М. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Перестаньте зловживати і створювати такі зручні кишеньки, які потім влада хоче повністю контролювати. Насправді за законодавством ви хочете наділити Держспецзв'язок невластивими йому функціями. На сьогодні за закупівлю безпілотних апаратів і всього необхідного відповідає Міністерство оборони, в якого є і досвід, і спеціалісти, які можуть здійснювати ці закупівлі.

Мені дуже хотілося б, щоб ви системно посилювали Збройні Сили і усвідомили стратегічне значення у ВПК країни різних різновидів БпЛА. Тому що власне виробництво дійсно рятує життя наших військових, а іноді це єдина можливість відбити ворожий штурм або втримати позиції, тому що FPV або інші БпЛА вважаються боєснарядями.

Меценати, волонтери, ми всі знаємо, як швидко відбулася адаптація до потреб армії, і ці дрони виробляються. Але чи достатньо для цього робить держава? На жаль, ні. Замість того, щоб швидко організувати закупівлю дронів через Міністерство оборони, ми намагаємося, ви намагаєтесь, наділити Держспецзв'язок невластивими їй повноваженнями. Півроку тому ви забрали військовий ПДФО начебто для закупівлі величезної кількості дронів. Усі ми відвідуємо військових, вони кажуть, що в найгіршому випадку їх немає, в найкращому – є лише 10 відсотків. Це корупція. Ми всі пам'ятаємо голову Держспецзв'язку Юрія Щиголя, якого викрито на закупівлі засобів інформатизації. Їх ловлять, але відпускають. Тому щоразу ми маємо усвідомлювати, що коли дронів немає на фронті, це ваша відповідальність. Прочитайте, будь ласка, і не покривайте корупцію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Клименко Юлії Леонідівні, фракція «Голос».

Я так розумію, ви передаєте слово Роману Васильовичу.

Костенко, фракція «Голос». Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В. Шановні колеги, дійсно, в редакції першого читання законопроекту, який ми зараз будемо голосувати, є норма, що Держспецзв'язок хоче взяти на себе повноваження, в тому числі й щодо формування політики.

Ця служба цього хоче. Але на засіданні комітету під час розгляду цього законопроекту голова комітету говорив про основні функції, які нам потрібні, а саме про те, що на складах Держспецзв'язку лежать тисячі дронів, а закупити боєприпаси до них служба не може, це не входить в її функції. І ми домовилися, що до другого читання ми приберемо питання дублювання функцій або надання їй додаткових повноважень, а залишимо лише можливість проводити навчання і закуповувати бойові частини до тих дронів, які там є, оскільки раніше ми виділили кошти для Держспецзв'язку на цю функцію.

Отже, ще раз, до другого читання ми маємо залишити норми виключно щодо навчання, яке і так проводять, щоб воно продовжувалося, і щодо закупівлі боєприпасів. Перше читання ми підтримаємо за умови, що до другого буде виключено все, що не є функціями Держспецзв'язку.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Івченко Вадим Євгенович, фракція «Батьківщина». Будь ласка. Після цього народний депутат Козир, потім голосуємо.

Прошу запросити народних депутатів до залу. Через 4 хвилини голосуємо. Будь ласка, Вадиме Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, однією із найбільших проблем, яка сьогодні існує в Міністерстві оборони, є велика бюрократія. Дуже важко зрушити з місця цю велику машину. А Україна сьогодні перебуває у війні. Я вже не кажу про те, що з січня деякі супутники не дають знімки наших *front line*, тому що чотири місяці десь гуляють ці договори і Пентагон за відсутності таких договорів не має можливості проплатити. Я не кажу про колосальні штрафи, які не дають можливості компаніям привозити сюди амуніцію або бути учасниками тендерів і привозити закордонні БпЛА безпосередньо для наших солдатів.

Колеги, Міністерство оборони, солдати і Генеральний штаб дякують Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації за взяття на початку війни на себе відповідальності щодо створення армії дронів, яка поступово прийшла на передову.

До речі, колеги, щоб ви розуміли, ці функції ми даємо Держспецзв'язку лише на час воєнного стану, потім вони будуть повернуті Міністерству оборони. На сьогодні нам потрібна маневреність, щоб ми могли швидко, без всілякої бюрократії в Міністерстві оборони, закуповувати скиди і тисячі дронів, які чекають боєприпасів, були у наших солдат. Ми максимально виправимо, щоб ці функції були надані ДССЗІ лише на час дії воєнного стану.

Просимо підтримати в першому читанні, а до другого комітет обов'язково все доопрацює.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Козирю Сергію В'ячеславовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КОЗИР С.В. Прошу передати слово Олександру Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Михайлович Завітневич.
Шановні колеги, після цього голосуємо.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги, ще раз, ніхто не забирає у Міністерства оборони функцію закупівельника. Усі 16 замовників як були, так і є. Єдина служба, якої не було у базовому законі – умовно, написано, що тільки стрілецька і все. Ніхто нічого не забирає у Міністерства оборони. Так, агенція розвивається. Поки вона ще на початку своєї величезної, думаю, щасливої і гарної дороги. Але зараз ситуація така, що є служба, яка це робить і має це в наявності.

Прошу підтримати в першому читанні. Комітет пропрацює зауваження ГНЕУ, ЦОВВ і Міністерства оборони. Ще раз кажу, ні про які повноваження, які ніби забираються в Міністерства оборони, не йдеться. Повноваження закупівельника є у всіх служб, у всіх!

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановані колеги, ми обговорили цей законопроект. Прошу зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких Законів України щодо виконання Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України завдань, пов'язаних із забезпеченням безпілотними системами, засобами радіоелектронної боротьби та пасивної протидії технічним розвідкам» ([№ 11144](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок до законопроекту № 11144 для підготовки його до другого читання. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Будемо готувати 14 днів.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами суб'єктами господарювання, які поставлені на облік у Головному сервісному центрі МВС» ([№ 9083](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, треба обговорювати? Треба, так?

Юліє Володимирівно, треба, то треба.

Шановні колеги, Гетманцев коротко представить законопроект, потім – Негулевський оголосить рішення комітету, далі два – за, два – проти, і голосуємо.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі, в Україні до війни щороку продавалося 1,7 мільйона вживаних авто, минулого року – 780 тисяч, цього року ринок очікує 1,5 мільйона вживаних авто. Із цих вживаних авто в білу продається лише 2,5 відсотка. Чому? Тому що для того, аби автосалон взяв цей автомобіль на продаж, йому треба оформити купу довідок, оформити транспортний засіб на себе як автомобіль, який він буде начебто експлуатувати постійно, а потім зробити повторне переоформлення авто на покупця. Навіщо ця процедура? Незрозуміло. Цим законопроектом пропонується її скасувати, бо насправді, щоб продати автомобіль у чорну, ми знаємо, можна просто оформити доручення і все.

У чому ж різниця між чорним і білим ринком? У тому, що з чорного ринку держава не отримає ні копійки, а з білого – з продажу одного автомобіля держава в середньому отримає 19,8 тисячі гривень. І тоді, коли ми шукаємо кожен копійку для бюджету, щоб спрямувати її на армію, на фронт, цей ресурс для нас є вкрай необхідним. Ви можете просто помножити кількість вживаних автомобілів, що продаються в Україні, на 20 тисяч і зрозуміти ціну цього питання. Прошу підтримати цей законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошую голову підкомітету Комітету з питань транспорту та інфраструктури Ігоря Петровича Негулевського для оголошення висновку комітету.

НЕГУЛЕВСЬКИЙ І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 130, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Комітет з питань

транспорту та інфраструктури на своєму засіданні 17 жовтня 2023 року розглянув законопроект № 9083. Проектом пропонується звільнити суб'єктів господарювання, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю транспортними засобами, від обов'язку перереєстровувати на себе вживані транспортні засоби, які були придбані як товар для їх наступного продажу кінцевим споживачам. Для цього вносяться зміни до законів України «Про дорожній рух» і «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури не має зауважень до законопроекту. Міністерство внутрішніх справ, Міністерство оборони, Державна митна служба, Міністерство економіки, Міністерство юстиції, Міністерство фінансів, ГНЕУ висловлюють зауваження до законопроекту.

Після розгляду законопроекту на засіданні підкомітету з питань автомобільного транспорту та робочих нарадах за участі представників Головного сервісного центру МВС, Генерального штабу ЗСУ, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки було напрацьовано узгоджене рішення.

Керуючись частиною першою статті 116 Регламенту Верховної Ради України, комітет рекомендує прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку здійснення оптової та роздрібно торгівлі транспортними засобами суб'єктами господарювання, які поставлені на облік у Головному сервісному центрі МВС» за основу з урахуванням поправок комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Козирю Сергію В'ячеславовичу, фракція «Слуга народу».

КОЗИР С.В. Щоб не витратити час, прошу перейти до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасна пропозиція.

Надаю слово народному депутату Ар'єву Володимирі Ігоровичу, фракція «Європейська солідарність»

АР'ЄВ В.І. Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги! Шановні українці! Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект. Але, знаєте, було дуже цікаво чути, як його представляла команда Зеленського тут, у залі. Сказали, що це треба для того, щоб спрямувати додаткові кошти на Збройні Сили України тоді, коли ми шукаємо кожну копійку.

Звертаюся до шановного автора, який представляв цей законопроект від партії Зеленського: 2 мільярди не копійок, а гривень – марафон – шукайте, може, знайдете; понад 20 мільярдів гривень втрачених – ігорний бізнес, який ви тут просували, – шукайте, може, знайдете. Далі. Сьогодні ви повністю зупинили роботу Рахункової палати. А саме вона разом з журналістами знайшла і підтвердила закупівлю яєць по 17 гривень. Шукайте там. Якби Рахункова палата працювала, знайшла б ще більше десятків мільярдів гривень.

І насамкінець. Саме провладна команда зараз блокує підвищення акцизів на тютюнові вироби. Пошукайте, ви там несподівано можете знайти додаткові десятки мільярдів гривень. Це так за 2 хвилини я підказую тим, хто шукає кожну копійку, де ви крадете десятки мільярдів гривень у кожного солдата, у кожного офіцера наших Збройних Сил, наших сил оборони. Тому краще не з трибуни виступайте з промовами і не відосики записуйте, а реально не крадіть гроші, віддайте їх військовим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція «Батьківщина». Після нього – Роман Васильович Костенко і Мамка Григорій Миколайович, потім голосуємо.

Будь ласка, Михайле Михайловичу, вам слово.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Прошу передати слово Костянтину Бондарєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Бондарєв. Будь ласка.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» підтримує прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами суб'єктами господарювання, які поставлені на облік у Головному сервісному центрі МВС» (№ 9083) за основу. Зараз згідно з діючим законодавством дилер у випадку придбання у громадян вживаних транспортних засобів для перепродажу зобов'язаний перереєструвати його на себе.

Законопроектом спрощуються державні бюрократичні процедури та удосконалюються правила купівлі-продажу вживаних авто, увільняючи автодилера від обов'язку перереєструвати їх на себе, якщо вони були придбані як товар для їх подальшого продажу кінцевим споживачам. Це дасть змогу забезпечити додаткове зростання надходжень до бюджету за рахунок виведення операцій купівлі-продажу вживаних авто з тіні, збільшення кількості таких

операцій, створюються громадянам умови продавати свої авто надійнішим та комфортнішим способом – перевіреним офіційним автодилером, уникаючи схем з довіреностями, які не завжди є безпечними.

Ще раз повторюю, фракція «Батьківщина» підтримуватиме цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костенко Роман Васильович передає слово Железняку Ярославу Івановичу, потім – Мамка, і голосуємо.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги, я дуже коротко. Про що цей законопроект? Зараз, якщо ви хочете продати авто «вторичку» через автосалон, ви переоформлюєте на автосалон, а потім на покупця. Звичайно, це ніхто не робить, це дорого, довго і незрозуміло навіть. Ми цю частину прибираємо. Навіщо вона існувала в законодавстві, чесно кажучи, жодного разу не почув якоїсь логічної відповіді. Бізнес підтримує, споживачам це буде класно, а ми отримуємо більше грошей в бюджет. Тому прошу підтримати.

Дякую комітету за те, що доопрацювали і ще доопрацюють до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальний виступ Григорій Миколайович Мамка. Після цього голосуємо.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу, вам слово.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати, редакція першого читання плюс-мінус, її треба голосувати, але є декілька ризиків.

Ризик номер один. Комітет не пропонує прийняти цей законопроект за основу та в цілому, що вже підозріло.

Ризик номер два. Щоб цей суб'єкт господарювання не став громадянином України. Чому? Тому що на даний час громадянин України має право продати своє авто один раз протягом року без сплати жодних податків, а якщо продає вдруге, зобов'язаний сплатити податки. Щоб цей суб'єкт не став випадково до другого читання громадянином України, і автоматично ми не вернули старий підхід до сплати податків під час продажу вживаних транспортних засобів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами суб'єктами господарювання, які поставлені на облік у Головному сервісному центрі МВС» ([№ 9083](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування публічних електронних реєстрів» ([№ 10340](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 204.

Рішення прийнято.

Запрошую на трибуну заступника міністра цифрової трансформації України Дубинського Георгія Петровича для короткого представлення законопроекту.

ДУБИНСЬКИЙ Г.П., заступник міністра цифрової трансформації України. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Проект закону розроблено урядом з метою врегулювання питання щодо внесення, зберігання, обробки та використання в реєстрах ідентифікатора базового реєстру – унікального номеру запису в Єдиному державному демографічному реєстрі.

Законопроектом пропонується внести зміни до деяких законодавчих актів України та врегулювати функціонування електронного сервісу верифікації інформації про фізичну особу, як засобу для проведення співставлення, звірки та верифікації відповідно до Закону України «Про публічні електронні реєстри» і способу отримання верифікованих даних про фізичну особу, а також пом'якшити регуляцію закону – більшість інформації про реєстр визначатиметься не актом створення, а порядком ведення відповідного реєстру. Це положення контрверсійне, ми його прокоментуємо: усунення деяких недоліків закону, чіткіше розмежування ролей адміністраторів та технічних адміністраторів, можливість ведення кількох реєстрів в одній інформаційно-комунікаційній системі, усунення необхідності вказування обсягів електронної інформаційної взаємодії актами, якими створюються реєстри, уніфікація термінології, що використовується в рамках закону.

Прийняття законопроекту сприятиме актуалізації даних у державних інформаційних ресурсах України та дозволить під час надання публічних адміністративних та інших послуг використовувати унікальний номер запису в реєстрі для підтвердження відповідності особи, що в свою чергу зменшить кількість помилок у відповідних реєстрах та уможливить уникнення задвоєння відповідної інформації. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Георгію Петровичу. Займіть, будь ласка, своє місце.

Запрошую до слова від Комітету з питань цифрової трансформації Кіру Олександрівну Рудик для короткого представлення позиції комітету.

Пані Кіро, прошу озвучити позицію комітету. Після цього: два – за, два – проти, і голосуємо.

Будь ласка, Кіро Олександрівно.

РУДИК К.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Добрий день, шановний Голово, шановні колеги! Вашій увазі представляю проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування публічних електронних реєстрів» (№ 10340), розроблений на виконання базового Закону «Про публічні електронні реєстри».

Цим законопроектом вносяться зміни до 20 законів з метою удосконалення механізму електронної інформаційної взаємодії кадастрів та реєстрів з Єдиним державним демографічним реєстром, передбачається спрощення та дерегуляція законодавства про реєстри. Запропоновані проектом зміни забезпечать покращення якості та повноту даних у державних інформаційних ресурсах.

Комітет з питань цифрової трансформації на своєму засіданні розглянув законопроект та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Кіро Олександрівно.

Шановні колеги, переходимо до обговорення цього законопроекту. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні законопроекту: два – за, два – проти.

Ар'єв Володимир Ігорович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Сама ідея законопроекту є дуже і дуже непоганою. Мало того, десь чотири-п'ять років тому, на одному із засідань «круглих столів»,

організованому нашим комітетом, я пропонував зробити об'єднання, таку уніфікацію реєстрів через єдиний запис у демографічному реєстрі. Наразі хочу сказати, виконання цього законопроекту пропонується абсолютно погане, і скажу, чому.

У законопроекті є неузгодженість. Зокрема передбачається, що функціонування базових реєстрів визначається законом, а в іншій статті зазначається, що порядок ведення базових реєстрів затверджується нормативно-правовим актом Кабінету Міністрів України. Те, що ми останнім часом даємо Кабінету Міністрів України забагато повноважень, – це факт. Нещодавно ми дали можливість уряду оперувати військовим ПДФО, який забрали у місцевих громад, щоб їх спрямовувати на військові цілі. У результаті командири підрозділів кажуть, що вони не можуть тепер придбати найнеобхідніше, бо гроші з громад пішли, а в їхні підрозділи не прийшли.

Ми довірили уряду захищати енергетичні об'єкти, і не викликали їх сюди, щоб вони прозвітували перед Верховною Радою про це. І що ми маємо в результаті? Зараз експерти кажуть, що все геть погано організовано. Натомість ми не бачимо тут, у Верховній Раді, міністрів, бачимо їх потім у кримінальній хроніці або в розслідуваннях журналістів.

Тому дуже небезпечно гратися з реєстрами. Ми будемо утримуватися від такої форми закону, і вас до цього закликаємо.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос».
Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую. Прошу передати слово Кірі Рудик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіра Рудик, фракція «Голос». Будь ласка,

РУДИК К.О. Незважаючи на те, що в законопроекті є певні недоліки, які ми плануємо доопрацювати до другого читання, прошу підтримати його і проголосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗИР С.В. Прошу передати слово Сергію Штепі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Штепа. Будь ласка.

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Метою законопроекту є внесення необхідних змін, які дозволять привести у відповідність із Законом України «Про публічні електронні реєстри» інші закони про реєстри. Вони спрямовані на забезпечення єдиної та безперебійної роботи всієї системи публічних реєстрів. Такий підхід не тільки значно покращить якість обслуговування громадян, але й спростить процедури отримання адміністративних та інших публічних послуг. Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування публічних електронних реєстрів» ([№ 10340](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 189.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування публічних електронних реєстрів» ([№ 10340](#)) на повторне перше читання. Прошу підтримати. Прошу голосувати.

«За» – 197.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування публічних електронних реєстрів» ([№ 10340](#)) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати. Прошу голосувати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим.

Шановні колеги, надійшла заява від депутатських фракцій політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» і політичної партії «Європейська солідарність» з вимогою про оголошення перерви на 30 хвилин (*Шум у залі*).

Що? Ви ж підписали. Це ваш підпис? Усе, дякую.

Будь ласка, перерва на 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, завершилася перерва, оголошена за вимогою двох фракцій: політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» і політичної партії «Європейська солідарність».

Ну, що, шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні хоча й не завершено, але ми вичерпали потенціал. Тому дякую всім за результативну роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Продовжуємо працювати на перемогу. Слава Україні!